

[Arbejdsministeren]

nen, industrien, hvorfor skal arbejderes og funktionærers hviletidsbestemmelser forringes som følge af, at vi har haft indkøringsvanskeligheder med udarbejdelsen af varige særegler på dette område? Det var det spørgsmål, jeg stillede før, men ikke fik noget svar på.

Men vi er selvfølgelig parate til også i udvalgsarbejdet at diskutere disse ting nærmere.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Denné lov, som skulle være så nødvendig for at opretholde det gode humør her i huset, er jo ikke så gammel, og også inden den tid gik arbejdet jo ganske udmærket. Det kan gå, når man er enig om det og tager hensyn til hinanden. Sådanne almenmenneskelige hensyn behøver man ikke lovgive for, så man får noget så stift og uhåndterligt som det, man har fået med denne lov, som nu på fru Grethe Fenger Møllers initiativ skulle kunne blive lettet noget til gavn for arbejdet.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg vil gerne sige til arbejdsministeren, at vi ønsker ikke at afskaffe 11 timers reglen, og vi er også godt klar over, at selv om vores forslag bliver vedtaget, vil der være et behov for at få dispensationer inden for visse områder.

Med hensyn til arbejdsklimaet, som arbejdsministeren mener vil blive forringet, hvis man skulle til at drøfte udformningen af disse regler: mener arbejdsministeren da, at klimaet er så dårligt inden for landbruget? Der er måske andre inden for regeringen, der ikke mener, at klimaet er dårligt inden for landbruget. Hvis man kan have et godt klima inden for landbruget med en sådan regel, hvorfor i alverden skulle man så ikke kunne have det inden for det øvrige arbejdsmarked? Skulle der være noget særligt til hinder for, at funktionærer eller læger eller andre skulle kunne være omfattet af en sådan regel?

Så vil jeg også godt spørge arbejdsministeren, som jo nu må have et særlig godt kendskab til folk inden for landbruget med den regeringsdannelse, vi har, om der egentlig er noget særligt ved de mennesker, der arbejder

i landbruget, siden de godt kan klare at få nedsat deres hviletid 30 gange om året til 8 timer. Og det kan man altså måske ikke klare inden for andre områder.

Jeg vil også sige, at en vedtagelse af vores forslag da ikke umuliggør, tværtimod, at man også kan forhandle med de berettigede organisationer. Vi ønsker ikke at vedtage noget hen over hovedet på organisationerne. Vi vil gerne tale med organisationerne. Det forhindrer vores forslag ikke. Vi mener bare, at vores forslag vil kunne løse nogle af de problemer, som 11 timers reglen, hvis den overholdes til punkt og prikke efter sin ordlyd, har skabt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Inden jeg går over til næste sag, skal jeg bemærke, at der påregnes at blive spisepause formentlig om ca. en halv time.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven og ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme. (Lejeværdi af egen bolig m. v. i 1980).

(Lovforslag nr. L 135. Fremsat 31/1 79).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 8-10 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

8) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om lejeværdiregler for 1979, 1980 og 1981 [af Hagen Hansen (KF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 60. Fremsat 18/1 79).

9) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Lejeværdi i blandede ejendomme m. v.) [af Keld Andersen (KF) m. fl.]
(Lovforslag nr. L 148. Fremsat 1/2 79).

10) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Lejeværdi af bolig i egen ejendom) [af Keld Andersen (KF) m. fl.]
(Lovforslag nr. L 149. Fremsat 1/2 79).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg skal gøre nogle bemærkninger til de tre forslag, som er fremsat af det konservative folkeparti om lejeværdi af egen bolig.

Det første forslag går ud på, at lejeværdien af bolig i egen ejendom i indkomstårene 1979, 1980 og 1981 ikke skal være højere end nu. Jeg har forstået forslaget sådan, at der i de pågældende år som helhed ikke skal opkræves større skattebeløb gennem lejeværdibeskatningen end i 1978. Lad mig straks sige, at regeringen ikke kan støtte dette forslag. Lejeværdiberegningen for 1979 blev fastlagt allerede i juni 1978, og vi ser fra regeringens side ingen grund til at ændre disse regler.

For så vidt angår regler for lejeværdiberegningen i 1980, kan jeg henvise til regeringens forslag. Dette forslag er udformet i overensstemmelse med regeringens mål på boligområdet, hvorefter ændrede skatteregler ikke må føre til en stigning i boligudgifterne, der er større end den forventede indkomststigning.

Regeringens forslag for 1980 er som helhed udtryk for en nulløsning i forhold til 1979, idet forslaget jo kun alt i alt anslås at medføre et merprovenu på ca. 40 mill. kr.

Og hvad angår lejeværdiregler for 1981, er det regeringens mål, at stigningerne skal holde sig inden for de stigninger, der kan forventes på indkomstområdet, og på den baggrund finder jeg det imidlertid ikke særlig hensigtsmæssigt allerede nu at skulle tage stilling til den nærmere udformning af reglerne, og derfor skal jeg gentage, at regeringen ikke kan støtte forslaget.

Det næste forslag går ud på, at et skattemæssigt overskud af enfamilieshuse og ejerlejligheder ikke skal medregnes i den skattepligtige indkomst. Dette forslag er jo en gammel kending. Forslaget er således en genfremsættelse af det forslag, som de konservative fremsatte senest i folketingsåret 1976-77, blot med den forskel, at der nu ikke længere er fastsat nogen beløbsgrænse for det skattefri overskud.

Også centrum-demokraterne har fremsat tilsvarende forslag, bl. a. i folketingsåret 1977-78, og som bekendt har disse forslag kun fået yderst begrænset tilslutning, og det kan derfor undre, at det konservative folkeparti igen fremsætter dette forslag. Det reelle sigte med forslaget er jo ret klart. De konservative ønsker at begunstige en enkelt gruppe af skatteydere, nemlig de skatteydere, der har et skattemæssigt overskud eller er i stand til at skaffe sig det ved at indfri gælden i ejerboligen, og det kan vi fra regeringens side naturligvis ikke medvirke til.

Det tredje og sidste af de konservative forslag, om lejeværdi i blandede ejendomme, er ret uklart formuleret, men jeg har altså opfattet forslaget sådan, at ejeren af tofamilieshuse og blandede ejendomme fra og med 1979 skal kunne forlange lejeværdien beregnet efter tilsvarende principper, som gælder for andre ejerboliger.

Regeringen er enig i, at reglerne om procentvis lejeværdiberegning bør udvides til også at omfatte tofamilieshuse og de såkaldt blandede ejendomme. En forudsætning herfor er, at der kan foretages en fordeling af ejendomsværdien for disse ejendomme. En sådan fordeling vil imidlertid tidligst kunne finde sted i forbindelse med årsomvurderingerne pr. 1. april 1980, og ordningen vil således først kunne få virkning for lejeværdiberegningen fra og med 1980 og altså ikke som foreslået af de konservative fra og med 1979. Jeg tror derfor, at det ville være mest hensigtsmæssigt, hvis folketinget behandler spørgsmålet om lejeværdi af blandede ejendomme og tofamilieshuse på baggrund af regeringens, jeg vil sige grundigt gennemarbejdede forslag, og jeg kan derfor heller ikke støtte det konservative forslag om, at det skal have virkning for 1979.

Karl Nielsen (S):

Lovforslaget fra regeringen går ud på at fastsætte lejeværdien af egen bolig i 1980 samt ændringer i vurderingsloven, men ud over at forslaget går ud på, at man får fastsat lejeværdien for 1980, er det udtryk for, at man virkelig får gennemført en forenkling af lejeværdifastsættelsen inden for ejerboligområdet og inden for de såkaldt blandede ejendomme og tofamilieshuse.

Efter forslaget skal der ikke mere sondres mellem boliger, der er anskaffet før og efter 8. december 1969. Det vil sige, at fra 1980 har man samme lejeværdiprocent for alle beboelsesejendomme, hvor lejeværdibegrebet anvendes. Herfra er dog undtaget ejere over 67 år, som får en lavere lejeværdiprocent.

Efter forslaget fastsættes lejeværdiprocenten for ejere under 67 år til 1,7 pct. af ejendomsværdien op til 1 mill. kr. Af resten er lejeværdien fastsat til 5 pct. For ejere over 67 år fastsættes lejeværdiprocenten til 0,8 pct. af ejendomsværdien op til 1 mill. kr. og af resten 5 pct., og beregningsgrundlaget er 16. almindelige vurdering eller senere vurdering plus 35 pct.

Endvidere foreslås beløbsgrænsen for forbedringsudgifter, der skal medtages i beregningsgrundlaget, forhøjet fra de nugældende 25.000 kr. til 200.000 kr.

Den foreslåede lejeværdiberegning vil bervirke, at lejeværdien for alle beboelsesejendomme under ét vil stige med ca. 6 pct., altså en meget begrænset stigning.

Stigningen i lejeværdien er ikke ens for alle grupper. For den store gruppe af ejere under 67 år, der har anskaffet hus efter 8. december 1969, og som omfatter ca. 785.000 boliger eller 60 pct. af samtlige ejerboliger, vil lejebeløbet blive 2 pct. højere end efter 1979-reglerne. For gruppen før 9. december 1969, som omfatter ca. 300.000 boliger, herunder landbrugets stuehuse, vil lejeværdistigningen være højere end gennemsnittet, idet den vil være ca. 14,75 pct. højere end efter 1979-reglerne. Årsagen til den lidt højere stigning skyldes, at denne gruppe har været favoriseret gennem mange år i forhold til ejere efter 8. december 1969.

Den sidste store gruppe, som omfatter ca. 235.000 ejerboliger, er ejere over 67 år. For denne gruppe vil lejeværdien blive 8 pct. højere end efter 1979-reglerne.

Det, man skal mærke sig, er, at det er lejeværdibeløb, man taler om, og ikke skattebe-

løb, idet skattebeløbet kun vil være fra ca. 41 pct. til ca. 68 pct., alt efter hvor stor den pågældende ejers skattepligtige indkomst er.

Det har været fremført fra visse sider, at boligudgifterne for mange husejere vil stige langt ud over det, regeringen har som mål, nemlig at boligudgifterne ikke må stige mere end den forventede indkomststigning. Jeg tror endda, det har været fremført, at boligudgifterne vil stige med op til 20-25 pct. Denne påstand er selvfølgelig ikke rigtig. Jeg tror, mange begår den fejl dels at sammenligne med reglerne, der var gældende i 1978, i stedet for med reglerne for 1979, dels siger, at boligudgifterne er lig med lejeværdien, men det er jo ikke en korrekt måde at beregne boligudgifterne på.

For at finde frem til stigningen i boligudgifterne fra 1979 til 1980 skal man have prioritetsydelse, ejendomsskatterne og lejeværdien m. v. med, og foretager man en sådan korrekt beregning af boligudgifterne fra 1979 til 1980, holdes stigningen i boligudgifterne inden for rammerne af det tilsigtede.

Lovforslaget omfatter også en ændring i vurderingsloven, som går ud på, at vurderingsrådene i forbindelse med årsvurderingerne pr. 1. april 1970 skal foretage en opdeling af ejendomsværdierne i de såkaldt blandede ejendomme, som dels benyttes som bolig for ejeren, dels til erhverv. Ligeledes skal vurderingsrådene foretage en fordeling af ejendomsværdierne i tofamilieshusene, således at procentreglen ved lejeværdifastsættelsen kan anvendes i de blandede ejendomme og tofamilieshusene. Også disse ændringer finder vi rimelige af såvel retfærdighedsmæssige som administrative grunde.

Ved gennemførelsen af dette lovforslag vil man opnå store administrative besparelser i ligningsarbejdet, ligesom det bliver betydeligt mere overskueligt for borgerne at beregne deres lejeværdi.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget. Der findes detaljer i forslaget, som vi gerne vil se nærmere på i udvalget og måske have belyst noget bedre.

Derefter skal jeg sige et par ord om de tre lejeværdiforslag fra det konservative folkeparti.

Først B 60, som går ud på, at lejeværdien skal fastfryses på 1978-niveau for årene 1979, 1980 og 1981. Vi afviser dette forslag.

Det gør vi også med L 149, som går ud på, at eventuelt overskud på ejerboligen ikke skal medregnes i den skattepligtige indkomst.

Det sidste konservative forslag, L 148, vedrører lejeværdiberegning af blandede ejendomme. Det forekommer os, at man foreslår en fantastisk og vel nok en uigennemtænkt beregningsform med opmåling og et procenttillæg plus 25 pct. Hvis man fulgte denne fremgangsmåde, ville man få et ganske vilkårligt grundlag at beregne lejeværdien på. Dertil kommer, at problemet med de blandede ejendomme løses gennem regeringsforslaget.

Må jeg generelt om de tre forslag fra det konservative folkeparti sige, at alle tre forslag skal have virkning fra og med skatteåret 1979, altså uden skelen til, at både staten og kommunerne har lagt deres budgetter og beregnet deres indtægter, og provenutabet vil blive ganske stort, hvis forslagene blev gennemført. Jeg kunne da godt tænke mig at spørge forslagsstillerne eller måske skatte- og afgiftsministeren, hvor stort provenutabet ville blive f. eks. i 1979 og 1980 for det offentlige under ét. Jeg synes nok, det er fantastisk, at et ellers seriøst parti vil anvende den fremgangsmåde. Det er forhåbentlig ikke udtryk for, at det konservative folkeparti vil til at konkurrere med fremskridtspartiet med hensyn til at fremsætte usaglige forslag.

Glistrup (FP):

I næsten 4¼ år efter det lykkelige fremskridtsgennembrud lykkedes det os Z-folk at standse den evindelige stigning i indkomstskatten, hvormed folketingets øvrige partier havde plaget den danske befolkning, ja, i perioder faldt indkomstskatten endda.

Heri skete der et afbræk den 29. august 1978 på Danmarks onde dag, da to partier fandt sammen i en koalitionsregering. Det parti, som i sin tid havde opfundet indkomstskatten på dansk grund, fandt sammen med det parti, som havde været drivkraften igennem to generationer med hensyn til at udpine befolkningen med hårdere og hårdere indkomstskatter. Resultatet af denne Sort-Vampyr-regering viste sig da også med det samme, da man gav sig til at udslikke danskens hjerteblood ved at forhøje indkomstskatten, så snart man var tiltrådt.

Derfor er baggrunden for det, vi behandler i dag, at selv om vi havde holdt uændrede lejeværdier, havde indkomstskatten af bolig i egen ejendom været meget stærkt stigende. Har man f. eks. en lejeværdi på 10.000 kr., er resultatet af det, som man allerede har gennemført af skurkestreger, at man opnår 3 pct. mere beskatning på toppen af folks indkomst, og det vil altså sige, at man med uændrede lejeværdier i kroner af 10.000 kr. skulle betale 300 kr. mere i skat af lejeværdien, og for at betale 300 kr. mere i skat skal man tjene 800 kr., fordi de 500 kr. forsvinder til skattevæsenet. Med andre ord er der for en ganske almindelig parcelhusfamilie allerede gennemført en stigning på 800 kr. i skat.

Men så kommer man med dette forslag og vil endog forhøje lejeværdien i kroner. Masser af familier bliver udsat for, at deres lejeværdi i kroner bliver forhøjet med 3.000 kr., og forhøjer man lejeværdien med 3.000 kr., er det 1.900 kr. mere, man skal betale i skat, og for at betale 1.900 kr. mere i skat skal man tjene 6.000 kr. eller sådan noget lignende yderligere. Med andre ord går dette ud på, at de første 500-600 kr., som den almindelige familie forøger sin indkomst med, bare stjæles af denne indkomstskatteforhøjelse, man får ikke en øre til levestandard ved 500-600 kr.s fremgang i månedsindtægten. Det er det, som er det reelle indhold af det, som denne regering kommer og stiller os som forslag.

Situationen er altså den, at over for en sådan skatteplyndring, en sådan udhuling for menigmand af hans økonomi, siger fremskridtspartiet nej, og vi vil med alle vore kræfter sætte os imod en sådan øget skatteplyndring, som regeringens forslag er udtryk for.

Det længste, fremskridtspartiet kan gå, er, at hver eneste dansk ejendom skal have tilsikret, at lejeværdien i kroner ikke bliver højere i 1980, end den er i 1979. Det vil igen sige, at vi er klar over, at der er en skattestigning, selv om lejeværdien er uændret, men med de lejeværdiforhøjelser, der her opereres med, bliver skatteplyndringen aldeles uudholdelig. Dem, som man navnlig går på jagt efter, er de mennesker, som har erhvervet deres ejendom før den 9. december 1969. Det var således, at denne 9. december 1969 stod de konservatives førstemand, hr. Poul Møller, på denne talerstol – eller også var det en

[Glistrup]

skriftlig fremsættelse, det var nok snarere det sidste – men i hvert tilfælde ifølge Folketingstidende forklarede han, at nu skal de mennesker, der herefter går hen og køber fast ejendom, rammes ekstra hårdt med en ekstra beskatning, for hvis vi ekstrabeskatte de mennesker, der køber ejendom fremover, vil ejendomspriserne nok falde, de vil nok få ejendommen billigere, når de skal ud for en ekstra beskatning.

Det er den måde, man ræsonnerer på i det konservative folkeparti og beslægtede partier, at sådan fungerer det, og nu har det altså efter 10 års praksis vist sig, at denne ekstra straf for de mennesker, der erhvervede fast ejendom efter 8. december 1969, ikke har fungeret, som man troede ved de ministerielle skrivelser, og som den konservative finansminister fastslog dengang. Det er nu gået op for regeringen, og så skal vi selvfølgelig hurtigst muligt se at få fjernet denne ekstra straf på de mennesker, der har købt ejendom efter 8. december 1969, og eventuelt undskyldte over for dem, at de er blevet så skidt behandlet uden nogen som helst rimelig grund gennem disse år.

Så hører vi nu den socialdemokratiske ordfører sige, at det er dem, der købte før 9. december 1969, der er blevet favoriseret. Det er da fuldstændig at vende tingene op og ned. Nej, det er de andre, der er blevet straffet, og selvfølgelig skal vi – og fremskridtspartiet skal nok komme med de fornødne forslag – sørge for, at der nu kommer en ligestilling ved, at man ikke mere straffer disse stakkels mennesker, som i op til 10 år er blevet ekstra beskattet. Det er dér, vi skal sætte ind.

Derudover er der en lang række områder, hvor man skærper beskatningen på en ganske aldeles urimelig måde ved det forslag, som her er blevet fremsat. Det siger sig selv, at det at gå alle disse teknikaliteter igennem er mere, end der kan klares inden for den almindelige taletid, men jeg skal love skatteministeren for, at han skal blive præsenteret for et helt præcist forslag om, hvordan alle de forskellige småstrøger, der laves i dette forslag, hvor man tager lidt fra fru Jensen i Bogense, lidt fra arbejdsmand Petersen i Hjørring og lidt hist og pist, nok skal blive raderet ud af skatteministerens forslag på den måde, at der fra fremskridtspartiets side vil komme et forslag, som har det udgangs-

punkt, at ikke én eneste dansk ejendom skal påføres en højere lejeværdi i 1980, end tilfældet var i 1979. For med de skattestigninger, der allerede er presset igennem fra regeringens side, er det selvfølgelig således, at vi under ingen omstændigheder kan gå med til yderligere skatteplyndringer.

Der er nogle grupper, som skal tages op til speciel behandling. Det er for det første de tilfælde, hvor man har en husstand, der fordeler sig ud over 2 boliger, og hvor man nu laver skønsmæssige forhøjelser på dem, som bor i den ene af boligerne, og ser væk fra disse procentregler. Det er fuldstændig uden forbindelse med beskatningen af parcelhusejendomme i øvrigt, at man har denne skævvridning, hvor man altså, fordi den ene bolig er lidt for lille til, at man kan bo der med sine voksne børn, og man så bor fordelt ud over 2 boliger, bliver straffet og hårdere behandlet, end hvis man havde haft en lidt større bolig, hvor alle boede sammen.

En anden af de urimeligheder, der findes i regeringens forslag, er, at hvis man har et betydeligt jordtilliggende, så forhøjer man beskatningen af værdien af bolig i egen ejendom. Jordbeskatningsproblematikken kan man skændes vildt og voldsomt om, og den kommer man nok til at skændes vildt og voldsomt om i og uden for regeringen, men at bruge lejeværdien sådan, at hvis man har et ubebygget stykke jord, der ligger lige ved siden af ens ejendom, opkræves en højere lejeværdi, mens der, hvis det ligger lidt længere nede ad gaden, ikke beregnes lejeværdi af det, det er i hvert fald en anomali, som vi under alle omstændigheder skal søge at få fjernet.

For tofamilieshusene vil skatteministeren følge traditionen fra sine forgængere og lave om på reglerne i år også, og det ved vi jo at enhver skatteminister vil hvert år, så det underdrer os i og for sig ikke, at man nu kører karrusellen rundt.

Men der er et andet felt, der skal tages op i skatteministerens forslag, og det er paragraffen om standardfradraget. Her fremturer skatteministeren med den åbenlyse uretfærdighed, bare fordi man har hetzet i nogle venstresocialistiske kredse imod ejerlejligheder, ved at sige, at hvis man har sin ejerbolig liggende oven på en anden ejerbolig, altså ejerlejlighedstanken, skal man ikke have noget standardfradrag. Ligger de ved siden af

[Glistrup]

hinanden som rækkehuse eller på anden måde, skal man have standardfradrag. Det er en urimelighed, som fremskridtspartiet vil søge ophævet ved udvalgsbehandlingen og den fortsatte behandling, der nu finder sted af dette lovforslag.

I øvrigt udhules standardfradraget også gennem skatteministerens forslag, hvor han for 11. år i træk gentager, at standardfradraget for den typiske ejerbolig skal være 2.000 kr. Disse 2.000 kr. blev fastlagt i november 1965, altså for mere end 13 år siden. Hvor handler skatteministeren, når han får repareret i sit enfamilieshus, når han tror, at han kan få håndværkere til samme pris i dag, som man kunne i november 1965? Og så skal det endda også dække forskellige andre ting, forsikringsudgifter o. lign. At tro, at man kan få så meget sort måneskinsarbejde, at man kan få repareret lige så billigt i 1979 eller 1980, som det her gælder om, som i 1965, svarer ikke til den måde, som alle regeringer i de mellemliggende år med eller uden skatteministerens bistand har undergravet Danmarks økonomi og den danske krone på. Derfor skal vi selvfølgelig pristalsregulere tallet for standardfradragets maksimum. Man kan diskutere, hvor meget det skulle pristalsreguleres. Skal man yde fuld retfærdighed og nogenlunde nå balance, skal vi op på 6.000 kr. Det vil koste penge, men regeringen fører jo den politik: efter os syndfloden. Men det bliver fremskridtspartiet, der kommer efter jer, og så skal jeg love jer for, at der bliver ryddet op, og så får vi ikke den slags meningsløse forslag som det, regeringen her har fremsat.

Fogh Rasmussen (V):

Hvis ikke jeg vidste bedre, ville jeg forsværge, at det kunne lade sig gøre i den grad at vende op og ned på de faktiske forhold, som hr. Glistrup her gjorde. Det er jo ikke rigtigt, når hr. Glistrup påstår, at der med dette forslag er tale om en skatteplyndring, som betyder, at indkomststigningerne bliver udhulet af stigende lejeværdier. Regeringens forslag går netop ud på at ændre reglerne for beregning af lejeværdien for egen bolig sådan, at der gennemsnitligt kun bliver tale om en forhøjelse af lejeværdiudgiften på 6 pct. fra 1979 til 1980. Men det er også væsentligt at have med i denne sammenhæng, at vi se-

ner i dag skal behandle et andet forslag, om amtskommunal grundskyld. Når vi ser disse forslag under ét, får vi, at det samlede skatteprovenu af lejeværdi og ejendomsskatter til amterne kun vil stige med omkring 0,7 pct. fra 1979 til 1980. Der er altså med andre ord tale om særdeles beskedne forhøjelser.

Den offentlige debat og også hr. Glistrup har især koncentreret sig om lejeværdistigningen for de 160.000-170.000 ejerboliger, som er erhvervet før december 1969, og i den sammenhæng også landbrugets stuehuse. Det er korrekt, at for disse ejendomme vil der blive tale om en stigning på 14¼ pct., hvis ejendomsværdien var under 750.000 kr. ved 16. almindelige vurdering. Det kan måske se voldsomt ud i procenter, men hvad er det egentlig, vi taler om i kroner og øre? For et enfamilieshus med en ejendomsværdi på ½ mill. kr. bliver stigningen i lejeværdi fra 1979 til 1980 på 1.475 kr. om året. Men det er ikke den reelle merudgift; den reelle merudgift udgør kun skatteværdien af dette beløb. Hvis marginalskatten er på 50 pct., bliver stigningen altså på 750 kr. om året svarende til mindre end 2 kr. pr. dag. Jeg tror ikke, at det kan vælte nogen budgetter.

Det er også, som om det er gået i glemmebogen, hvad der egentlig er årsagen til denne sondring mellem ejerboliger erhvervet før og erhvervet efter 9. december 1969. Det var tilsyneladende også sådan, at hr. Glistrup havde glemt, hvad der egentlig var årsagen til denne sondring. På denne dato fremsatte den daværende regering et lovforslag om ændret lejeværdiberegning, som medførte en højere lejeværdi for huse, som blev erhvervet eller handlet efter denne dato, end for de huse, der var erhvervet før denne dato. Men i boligforliget i 1974 var det netop forudsat, at ejerboliger, som var erhvervet før 9. december 1969, gradvis skulle stige i lejeværdi frem til 1974. Den forskel i lejeværdi, som oprindeligt begrundede datolinjen 9. december 1969, er således for længst reduceret til det ubetydelige. På den baggrund forekommer det ubegrundet at opretholde forskellen i lejeværdiprocent afhængig af, før eller efter hvilken dato man har erhvervet sin ejendom, og derfor er venstre tilfreds med, at ministeren nu tilstræber denne forenkling af beregningsreglerne ved at ophæve sondringen.

Der ligger også en anden forenkling i regeringens forslag, som er blevet overset i den

[Fogh Rasmussen]

offentlige debat. Nu hørte vi jo af hr. Glistrup, at der var tale om skatteplyndring med dette forslag; der var tale om stigende boligudgifter. Nu har regeringen fremsat et forslag, som for så vidt angår blandede ejendomme medfører en direkte nedsættelse af boligudgifterne. Nu er det også galt ifølge hr. Glistrup, fordi nu er der tale om, at regeringen for vi ved ikke hvilken gang atter ændrer reglerne på området. Men her er der altså tale om, at reglerne ændres, sådan at der sker en nedsættelse af lejeværdien for blandede ejendomme og tofamilieshuse. Der indføres nu samme lejeværdiregler for blandede ejendomme og tofamilieshuse som for de øvrige ejerboliger i stedet for den hidtidige skønmæssige lejeværdifastsættelse. Denne ændring vil samtidig medføre en dæmpning af omkostningerne for de erhverv, som drives i sådanne blandede ejendomme.

Venstre kan tilslutte sig ministerens afvisning af de tre konservative forslag. Specielt om forslaget til folketingsbeslutning om at fastfryse lejeværdibeløbene vil jeg sige, at regeringens forslag ligger så nær en fastfrysning, som man overhovedet kan forestille sig.

Det er venstres ønske, at der må komme til at stå et bredt flertal bag den samlede boliglovgivning. Som bekendt har regeringen indbudt en bred kreds af partier til drøftelse af boliglovgivningen, og vi er overbevist om, at der ved den lejlighed vil blive fundet løsninger, som sikrer boligpolitikken den brede basis, som er så væsentlig for stabiliteten såvel for den enkelte boligejer som for byggeaktiviteten i det hele taget.

Første næstformand (Erlendsson):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.30.

Mødet udsat kl. 18.25

Mødet genoptaget kl. 19.30

Forhandlingen genoptoges.

Bollmann (CD):

De fire forslag, der her er til behandling, var vi en del inde på under debatten i går. I dag er der så lejlighed til at gå nærmere ind på enkelthederne.

Regeringens forslag dækker kun 1980 og kan som følge heraf ikke kaldes særlig langsigtet. Jeg må vel have lov til, jfr. debatten i går, at håbe på, at de nye regler for kontantvurdering kan få virkning fra og med 17. almindelige vurdering, og at netop dette er grunden til, at forslaget kun skal gælde for 1980. Jeg skal ikke her forsøge at aftvinge skatteministeren et løfte herom, men en tilkendegivelse af, at det er det, man sigter på, ville være et lille lyspunkt.

Forslaget, der går ud på at forhøje beregningsgrundlaget med 35 pct. i forhold til 1979 og samtidig nedsætte procenterne, giver en stigning for alle ejerboliger. Som CD tidligere har påpeget, finder vi især stigningerne på huse erhvervet før 9. december 1969 ganske uacceptable. Hvis denne ligestilling er nødvendig, måtte det gerne for CDs skyld ske ved, at man nedsatte lejeværdiberegningen for huse erhvervet efter 8. december 1969. Nu forhøjer man i stedet og gør det ganske kraftigt. Jeg mener, at jeg i går påviste, uden at blive modsagt, at væsentlige grupper af ejere vil få stigninger på 20 pct. og mere i forhold til i år. Men når man ser på det i forhold til 1978, og det mener jeg der er god grund til, dels fordi man må se på, at en overenskomstperiode gælder 2 år, dels fordi regeringen kun med nød og næppe fik stigningen kørt igennem sidste år, er det kraftige stigninger. Det er altså den politik, partiet venstre nu forsvare i dag. Vi så sidste år, at den blev gennemført udelukkende ved hjælp af venstrefløjen her i tinget.

Jeg behøver ikke at gentage, at de fleste af de huse, der bliver ramt, er ældre huse, der i forvejen rammes hårdt, da lånene tit er betalt ned og ejerne derfor beskattes hårdt af overskuddet. I den forbindelse vil jeg gerne sige, at lovforslag nr. L 149 fra de konservative netop prøver at rette op på disse urimeligheder. En anden gruppe, der rammes hårdt, er de større og dyrere huse. Også her er stramningen urimeligt stor, og forskellen virker tilfældig og uretfærdig, når man betænker, hvordan det nugældende vurderingssystem virker.

At stigningerne er store, erkender ministeren åbenbart også. Han har i hvert fald ikke turdet anføre eksempler på stigningerne i bilaget til lovforslaget. Selv ejere over 67 år får en kraftig stigning på omkring 8 pct.,

[Bollmann]

men også her er der eksempler på omkring 20 pct.s stigning. Det kan man se i bilaget.

Det var i øvrigt interessant at høre hr. Karl Nielsen kommentere de forskellige stigninger. Jeg ved ikke rigtig, om han prøvede at forklare, at stigningerne egentlig kun var fra 41 pct. til 68 pct. af de 6 pct.

Selvfølge er vi klar over, at lejeværdi og skattebeløb ikke er det samme, men da de fleste skatteydere også har en stigning i selve skatteprocenten, bliver skatten endnu større målt i procent, når man sammenligner med 1969, end det, der fremgår af beregningerne i bilaget.

Så er der spørgsmålet om standardfradraget. Her siger ministeren i sin fremsættelse, at dette fradrag nu forhøjes i takt med de 35 pct.s tillæg. Det er en nydelig forhøjelse, som ingen faktisk får glæde af, når man ved, at maksimumsgrænsen stadig væk er 2.000 kr.

Centrum-demokraterne havde stor lyst til at foreslå en generel forhøjelse af standardfradraget, der jo har været uændret i mange år, men vi har i stedet for foretrukket at foreslå en udvidelse af reglerne for fradrag for vedligeholdelse, isolering m.v. og samtidig af retten til standardfradrag, således at det også fremover skal gælde for ejerlejligheder. Jeg kan da sige til hr. Glistrup, som jeg forstod var enig i disse intentioner, at vi har indleveret et lovforslag herom, og jeg går ud fra, at det bliver officielt fremsat en af de allerførste dage.

Både hr. Karl Nielsen og hr. Fogh Rasmussen var i øvrigt inde på gennemsnitsberegninger. Dem giver jeg egentlig ikke ret meget for i denne situation. De minder om, at f.eks. Vejle Fjord i gennemsnit er 5 cm dyb. Det kedelige er bare, at den er svær at gå tværs over, fordi sejlrenden er 7 m dyb. Det samme gælder her. De mennesker, der bliver ramt af stigninger på fra 15 til 25 pct., kan godt gå hen og drukne på dette lovforslag.

Det eneste positive, jeg har kunnet se i regeringens forslag, er naturligvis de nye regler for lejeværdiberegning af de blandede ejendomme og tofamilieshusene, hvor der nu efter mange års diskussion indføres en rimelig ligestilling. Også herom har det konservative folkeparti et forslag til behandling i dag. Jeg skal ikke på nuværende tidspunkt gå nærmere i detaljer, men med hensyn til disse

nye regler kan vi jo se, at de koster omkring 230 mill. kr. Dette beløb modregner man så i den samlede ekstrabeskatning over for alle de øvrige parcellhusejere og får så til resultat, at hele nyordningen kun koster 40 mill. kr. Det kan man vist kalde en fordrejning af de faktiske forhold, når det egentlig koster 270 mill. kr.

Jeg skal ikke sige ret meget om ændringerne i vurderingsloven. For mig ser det ud, som om disse ændringer kun har at gøre med de blandede ejendomme, tofamilieshusene osv., og disse ændringer kan vi, som jeg sagde før, være tilfredse med.

Nu har vi tidligere i dag haft prisstoploven til behandling, og statsministeren sagde i aftes til radio og fjernsyn, at regeringen gerne vil lette overenskomstforhandlingerne og derfor fandt det nødvendigt at forlænge prisstoploven. Samtidig blev CDs forespørgsel i går nærmest afvist som overflødig, selv om debatten herom dog varede 3-4 timer.

Jeg vil egentlig godt spørge skatteministeren, om han tror, at virkningerne af prisstoplovens forlængelse vil få en større indflydelse på et roligt forløb af overenskomstforhandlingerne, end det ville få, hvis man fulgte CDs opfordring i går om stop for stigning i beskatningen af ejerboligerne og altså i realiteten fulgte intentionerne i det konservative forslag B 60, som også er til behandling.

Jeg vil også gerne vide, om regeringen nu har lagt sig endeligt fast på dette lovforslag, eller den er til at tale med. Man har ønsket et bredt forlig, siger man, og man siger også, at der er inviteret til forhandlinger om større enighed end den, de to regeringspartier kan præstere i dette forslag. Jeg kan ikke forestille mig, at CD kan være deltager, hvis man fastholder den meget store stigning, der i hovedsagen skyldes forhøjelsen for de ældre huse fra før december 1969.

Jeg vil også gerne spørge, om de 270 mill. kr. er et helligt tal. De kan jo i hvert fald ikke finansiere de udgifter, der bliver en følge af den boliglovsbuket, som vi skal behandle i morgen, men det er måske heller ikke meningen.

Jeg skal sige om de tre forslag fra de konservative, at dem kan jeg egentlig kun tilsige støtte. Jeg har, tror jeg, været inde på dem alle tre. De to kender jeg udmærket, de ligner tidligere CD-forslag til forveksling, men det skal forslagsstillerne selvfølgelig ikke hø-

[Bollmann]

re noget ondt for. Tværtimod er vi da kun glade, når CD-forslag kan genbruges af andre partier.

Med hensyn til L 148 er intentionerne optaget i regeringsforslaget, og jeg har fornemmelsen af, at teknikken i regeringens forslag måske er mere anvendelig, men hovedsagen må vel også være, at problemet bliver løst.

Hvad B 60 om fastfrysning af lejeværdien angår, kan jeg helt tilslutte mig, at reglerne for 1978 også burde gælde for 1979, 1980 og 1981. Der står noget i bemærkningerne til B 60 om, at de 3 partiers, altså venstres, konservatives og kristeligt folkepartis, ændringsforslag fra sidste år skulle sikre et uændret skattebeløb. Det er da også rigtigt, men det gjaldt kun det samlede provenu, altså til det offentlige. CD stillede som bekendt et ændringsforslag, der tog sigte på en fastfrysning af den enkelte skatteydere udgifter. Det blev forkastet, så det er desværre historie nu. Vi fik stigningerne sidste år, og i regeringens forslag fra i dag er der lagt op til nye stigninger. Vi finder det urimeligt at fortsætte ad denne vej, og derfor vil jeg tillade mig at gentage, hvad jeg sagde i går: det er ikke på den måde, man letter overenskomstforhandlingerne.

Bjørn Poulsen (SF):

Vi ser nu de forslag, som efter presseforlydender i hvert fald skal være med til at lette overenskomstforhandlingerne, altså de forslag, som vi skal behandle i morgen på boligområdet, og jeg vil da sige rent ud, at hvis den smule, som her falder af, skulle kunne danne grundlag for, at man eventuelt laver en overenskomst med en nulløsning eller en minusløsning, så vil den danske fagbevægelse i hvert fald skuffe mig gevaldigt.

Spørgsmålet om lejeværdifastsættelsen er et interessant og ret tit tilbagevendende emne, og der er – det har man kunnet høre fra tidligere ordførere – altid et gevaldigt slagsmål om at regne rigtigt eller regne forkert. Jeg skal såmænd ikke blande mig i de forskellige taljonglørers udregninger, men i stedet for tale lidt om de principper, der efter min mening totalt mangler i et forslag af denne art.

Ligestilling mellem ejer og lejer har for SF altid været et meget, meget væsentligt princip. Der er i hvert fald intet i dette forslag,

som gør, at der sker en tilnærmelse mellem ejere og lejere. For at det skulle kunne lade sig gøre, burde man have en væsentlig forhøjelse af lejeværdien, men da dette vil få nogle meget, meget uheldige sociale konsekvenser, vil vi heller ikke være med til det, fordi lavtlønsgrupperne ville komme alvorligt i klemme.

Vi har i 10–12 år i SF prøvet den ene gang efter den anden at overtale ikke mindst socialdemokratiet til at lave en skattereform, hvor man aftrapper rentefradrag og lejeværdi. Vi må nok sige, at på nuværende tidspunkt er der ikke ligefrem noget, der ser ud til, at det skal lykkes. Men vi tror ikke på, at man i det hele taget kan lave en ligestilling mellem ejere og lejere, en ting, som også socialdemokratiet tit har slået på, uden at denne aftrapning finder sted. Vi må vel nok sige, at vi står i den situation, at socialdemokratiet atter har solgt sig, endda for en uhyggelig lav pris.

Selve forslaget om, at man nu fjerner denne meget kunstige grænse, der hedder december 1969, er vi absolut positive over for. Vi er det, fordi vi mener, der har været en forskelsbehandling tidligere, som ikke burde have været der. Vi er fuldt ud klar over, at dette kan komme til at koste nogle penge for dem, der bor i boliger fra før 1969, men hvis man skal videre, og det er det, vi tænker på fra SFs side, med f. eks. en aftrapning af lejeværdi og rentefradrag, skal man i hvert fald have det ensartede grundlag først. Derfor er vi forholdsvis positive over for den lille del af forslaget.

Om selve forslaget som helhed må vi vel nok sige, at det løser ikke nogen problemer i nogen retning, og alene af den grund må vi være meget, meget skeptiske over for forslaget. Dertil må jeg også lægge, at vi ikke ligefrem indtil nu har været den nuværende regerings støtteparti, og vi tænker heller ikke på at være det, hvad angår dette lovforslag.

Når man tænker på, hvad det betyder at opnå en ligestilling mellem ejere og lejere, er man nødt til at tage andre ting med ind i overvejelserne og prøve at overtale parcelhusejere og ejerlejlighedsejere i dette land til at kigge lidt på de kolde, klare realiteter. Man har jo i mange år slået på, at fradragsretten var den evigt gyldige, vidunderlige ting at have, men jeg synes, at man snart på mange forskellige måder har slået fast, at

[Bjørn Poulsen]

den almindelige håndværker, den almindelige lønmodtager mildest talt ikke har meget ud af fradragene. Jeg så her for nylig en statistik udarbejdet af Danmarks Statistik over selvangivelserne fra forrige år, hvor man klart beviste, at en gruppe som f. eks. overordnede funktionærer, som man havde sat til en gennemsnitsindkomst på 154.000 kr., de havde et fradrag på omkring 35.000 kr., hvorimod almindelige lønmodtagere, hvis gennemsnitsindkomst var 77.000 kr., havde et fradrag på 12.000 kr. Alene den meget store forskel burde gøre, at flere almindelige lønmodtagere, som ejer et parcelhus, burde få øjnene op for, at det ikke ligefrem er til deres fordel, at dette sker. Men vi må jo håbe på, at fremtiden kan ændres på det punkt.

Hvad angår forslagene fra det konservative folkeparti, må jeg sige, at det er en sjov blanding, vi har fået forelagt.

Lad mig tage B 60. Jeg kan ikke forstå, at et parti som det konservative altid har så travlt med at skælde almennyttigt boligbyggeri og de subsidier, der ligger i den sektor, ud, når man selv stiller forslag om, at ejerne skal have nogle endnu større subsidier. Når vi andre så siger det, siger det konservative folkeparti: lejerne kan jo bare købe deres bolig, så har de såmænd samme fordele som alle andre. At så lejerne måske ikke er i stand til at købe boligerne, er naturligvis ikke de konservatives problem, det forstår jeg godt, men vi andre mener, at det måske er vores problem. Jeg vil absolut afvise denne fastfrysning af lejeværdien, den vil vi under ingen omstændigheder være med til.

Jeg må indrømme, at vi kom noget i klemme efter at have læst forslag L 148 igennem et par gange. Efter de oplysninger, vi har kunnet få frem, er der nogle meget, meget modstridende meninger om, hvorledes forslaget vil virke. Nogle siger, at det vil være en forenkling af det nuværende system; andre siger, at det vil være det modsatte. Så for dette forslags vedkommende vil vi i hvert fald meget gerne vente med at tage stilling, til vi har fået gennemarbejdet det i udvalget. Jeg synes ikke, at dette område er særlig enkelt, men hvis det er en forenkling af det nuværende, er det da ikke helt usandsynligt, at vi måske vil være med til at støtte det. Men det må udvalgsarbejdet som sådant afgøre.

Man kan sådan set have visse sympatier for det, der står i forslag L 149, men jeg sy-

nes, der mangler i hvert fald én meget, meget væsentlig ting i det, og det er, at hvis man i forslaget eventuelt havde peget på, at det var de socialt dårligst stillede, dette skulle komme til gode, og at ikke bare den brede masse og især de højtlønnede fik mest ud af det, kunne man se en lille bitte, bitte smule rimelighed i det. Men når man derudover kan se, at dette i og for sig kun vil tilføje det nuværende skattesystem endnu flere skævheder, end der er i forvejen, vil vi under ingen omstændigheder være med til at støtte et forslag som dette.

Til allersidst vil jeg sige, at der blev lavet et boligforlig i 1974, hvor de to nuværende regeringspartier bl. a. skrev noget om, at aftrapning af lejeværdi og rentefradrag var noget af det, man skulle i gang med. Jeg vil da gerne have lov til at spørge den ene af regeringspartierne ministre, der er til stede, hvornår han har tænkt sig at følge nogle af sine løfter op. Der er efterhånden meget langt fra tanke til handling.

Kaj Hansen (DKP):

Vi har fire forslag om lejeværdiregler til behandling, et fra regeringen og tre fra det konservative folkeparti.

Først er der forslaget fra det konservative folkeparti, L 148, om ejendomme, der dels anvendes til beboelse, dels til erhverv, samt tofamiliehuse. Det er rigtigt, at den skønmæssige ansættelse af lejeværdien ikke har været et tilfredsstillende grundlag, men nu er der jo i hvert fald i regeringens forslag taget skridt til ændringer på det område, og vi kan så i udvalget se, hvad vi kan nå frem til.

L 149 om overskud af ejerboliger. Her medgiver vi da gerne, at der er et problem, og at der sikkert er mennesker, der bliver straffet med urette, men som jeg senere skal komme ind på, mener kommunisterne ikke, at dette problem kan løses uafhængigt af andre vigtige spørgsmål omkring ejerboligen, først og fremmest værdistigningerne.

Så er der B 60. Det kan vi overhovedet ikke medvirke til. Alene det, at det foreslås, at lejeværdireglerne, som for længst er vedtaget her i folketinget, også skal ændres for 1979, er nok til, at vi må sige blankt nej.

Jeg er meget enig, når hr. Glistrup siger, at den 28. august 1978 var en ulykkelig dag. Da kom SV-regeringen til. Meget mere kan vi

[Kaj Hansen]

nok heller ikke blive enige om, men regeringens forslag viser med al ønskelig tydelighed, at ikke alene regeringen, men også socialdemokratiet har kapituleret over for de økonomiske og skattemæssige problemer, der knytter sig til ejerboligen. Kommunisterne har ingen tiltro til, at disse problemer kan klares over lejeværdien, ja, vi ved, at det simpelt hen ikke kan lade sig gøre at gennemføre en fornuftig og retfærdig løsning ad den vej. Det burde være indlysende for enhver, at skal der tages stilling til ejerboligens økonomiske status og boligudgift, skal man i hvert fald have tre områder inddraget: 1) værdistigningerne og belåningen, 2) fradragene for renter af gæld og 3) lejeværdien. Men her vil man kun behandle ét problem, lejeværdien, på trods af at de her nævnte tre områder i virkeligheden hører uløseligt sammen.

Hvad angår fradragene for renter af gæld, fik vi i går at vide, at det overvejes i regeringen, men der vil ikke komme lovforslag i denne samling.

Hvad angår inddragelse af den samfunds-skabte del af værdistigningen, har vi fået at vide, at der kommer et forslag, men hvornår vil man ikke sige.

Hvad ville være det rigtige i denne situation? At pålægge regeringen at komme med forslag på de to nævnte områder og så behandle dem sammen med lejeværdien. Først på den måde kunne man få et samlet indtryk af ejerboligens økonomiske forhold, og først på det grundlag kunne man, hvis man ellers ville, løse problemerne under ét.

Jeg har her et historisk dokument. Det har lige været omtalt. Det er dateret den 11. juni 1974, og det er boligforliget mellem socialdemokratiet, venstre, det radikale venstre, de konservative, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti. Jeg synes, der er tre punkter, der bør læses op. Det er nogle år siden, og derfor tror jeg, det vil være rart at få dem frem igen. Jeg citerer:

»De seks partier er enige om, at der fra 1. januar 1976 skal indledes en afvikling af de eksisterende regler for beskatning af indehavere af ejerboliger.«

Punkt 2:

»Med henblik herpå foreslår parterne, at der nedsættes et hurtigt arbejdende udvalg, hvis opgave skal være at udarbejde forslag til en gradvis afvikling af lejeværdibegrebet og en gradvis begrænsning af fradragets retten for

renter af gæld i ejerboliger, således at overskuds- og underskudsbegrebet og dermed ejendomsskemaet bortfalder.«

Punkt 3:

»Ved udarbejdelsen af disse forslag skal udvalget drage omsorg for, at de samtidig udformes således, at de modvirker de nuværende reglers inflationsvirkninger, begrænser interessen for gældsstiftelse i fast ejendom, sikrer husejerne mod bratte ændringer i deres boligudgifter, sikrer en høj grad af bevægelighed på boligmarkedet samt fører til en ligestilling af ejere og lejere.«

Se, dette var jo et udmærket dokument med de helt rigtige ting, som der skulle tages fat på, og det var også det helt store dyr i åbenbaringen, da socialdemokratiet anbefalede dette boligforlig. Nu var der endelig skabt en tilbunds gående løsning for hele parcelhussektoren. Men hvad er der så sket i de snart 5 år, der er gået? Intet, absolut intet, og det er i virkeligheden socialdemokratiets totale kapitulation på dette område.

Og så må jeg også sige til de øvrige partier, der var med i denne aftale: end ikke jeres skriftlige erklæringer står til troende. Regeringens forslag viser også, at end ikke når de to største partier fra forliget finder sammen i en regering, kommer der noget ud af det. Det viser, at SV-regeringen også på dette område faktisk er magtesløs.

Og nu til det foreliggende forslag fra regeringen. Lejeværdien skal baseres på 16. alm. vurdering plus 35 pct., og lejeværdien beregnes til 1,7 pct. af den forhøjede vurdering, for personer over 67 år dog 0,8 pct. Og så skal jeg i øvrigt ikke læse op af lovforslaget. Det kommer til at gælde for alle ejendomme, uanset hvornår de er bygget eller erhvervet. Det er selvfølgelig rationelt at have samme beregningsmetode, men isoleret gennemført giver det ikke retfærdighed. Hvorfor ikke? For huse, der er bygget eller erhvervet efter den 9. december 1969 sker der praktisk taget ingen forhøjelse af boligudgifterne, i hvert fald kun i størrelsesordenen 100-300 kr. årligt. Anderledes med de boliger, der er erhvervet før denne dato. Her vil boligudgiften stige 800-1.500 kr. for huse op til en ejendomsværdi af 500.000 kr.

Kommunisterne tror ikke, at der kan skabes fornuftige løsninger alene ved at regulere lejeværdien. Det vil således være typisk, at huse erhvervet før 1969 vil have de mindst

[Kaj Hansen]

rentefradrag og dermed få de mindste skattemæssige fordele, hvorimod huse erhvervet efter 1969 vil have de største rentefradrag og dermed få de største skattelettelser. Det er ikke just det, der afspejler sig i regeringens forslag, som er lidt lapperi uden forbindelse med de virkelige problemer og uden perspektiv. Vi vil advare imod at sætte lejere og almindelige parcelhusejere op imod hinanden. Lønarbejderne har fælles interesser, uanset hvor de bor. Alle lønarbejdere har en fælles interesse i at få bremset værdistigningerne på jord og fast ejendom, få stoppet belåningen af de samfundsskabte værdistigninger og komme væk fra rentefradragsreglen, der kun er til fordel for de store indtægter, der har råd til at stifte gæld og på den måde få de store fradrag.

En sanering på dette område ville føre til dalende priser på parcelhusene, og det ville også sætte sit præg på nybyggeriet, når der ikke længere var en skattefordel, som i stor udstrækning er gået i sælgernes lommer.

Som regeringens forslag nu foreligger, er vi ikke interesserede. Om det i udvalget kan forbedres vil vise sig, men helt afgørende for kommunisternes stillingtagen også til dette lovforslag er, hvordan det vil gå med de lovforslag, der vedrører lejerne, og som vi skal behandle her i tinget i morgen. I arbejdet med lovforslagene vil vi bestræbe os på at opnå den størst mulige ligestilling mellem boliger, der lejes, og boliger, der ejes.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne kommentere noget af det, som den forrige taler var inde på. Den forrige taler talte om boligforliget og nævnte, at det blev nedsat et hurtigt arbejdende udvalg, men taleren sagde ikke, hvad dette hurtigt arbejdende udvalg var kommet frem til. Her ligger i hvert fald for det radikale venstres vedkommende forklaringen på, at den erklæring, som de dengang samarbejdende boligpartier fremsatte, ikke kunne opfyldes.

Det hurtigt arbejdende udvalg afgav i januar 1975 sin betænkning, og det, man havde fundet frem til, var, at det ikke kunne lade sig gøre at afskaffe lejeværdibegrebet og retten til at fradrage rentegæld i hus, uden at man samtidig kom med en mere indgribende ændring i skattesystemet. Det kunne ikke

lade sig gøre, hvis man da ikke ville risikere alvorlige samfundsmæssige følger.

Det bør nok tages i betragtning, når man kommer ind på dette boligforlig. Det kan altså ikke lade sig gøre, uden at man kommer med mere indgribende ændringer i vort skattesystem. Jeg kan gøre opmærksom på, at vi jo en af dagene får vores skattesystem, der er mere indgribende, og som derfor også kan gribe ind på dette område, til forhandling.

Må jeg derefter vedrørende selve forslaget for det første sige tak for, at også venstre er gået ind i den aftale, som blev sluttet mellem radikale og socialdemokrater. Da vi i sin tid i sommer ordnede lejeværdifastsættelserne for 1979, fik vi nemlig løfte af den forrige skatteminister, hr. Kampmann, om, at man i forbindelse med ordningen for 1980 og 1981 ville tage fat på det, som hedder blandede ejendomme. Det er ejendomme i byerne, hvor der drives erhverv, og hvor der er bolig. Der er nu gennemført for disse blandede ejendomme for byernes erhverv det samme, som i midten af 1960'erne blev gennemført for landbruget, nemlig at man bruger lejeværdireglerne for boligen.

Det drejer sig, skiftende fra amt til amt, om beløb på op til 15.000 kr. I fortsættelse af det, som ellers er anført af argumenter, ikke altid lige holdbare, kan jeg vel nok tillade mig at sige indtil 15.000 kr., som disse mennesker helt urimeligt er kommet til at betale i hvert fald siden midten af 1960'erne.

Jeg er også glad for, at det er lykkedes at tage tofamiliehusene med. Det diskuterede vi også dengang, men da tog man det forbehold, at det skulle undersøges. Jeg er glad for, at det er kommet med, og jeg er glad for, at i hvert fald denne aftale har overlevet de mørke augustnætter.

Når vi så kommer til indholdet af lovforslaget, vil jeg gerne have lov til at omtale det med nogle ord, som blev sagt den 25. april 1978, men som egentlig passer vældig godt på situationen i dag. Lovforslaget indeholder for det første en forhøjelse af statens, amternes og kommunernes provenu med ca. 200 mill. kr., for det skal villaejerne nemlig betale mere. Når skatteministeren opgør det til 40 mill. kr., så er det, fordi han trækker det fra, som man skal bruge til at gøre godt med for de mennesker, der bor i blandede ejendomme. Men villaejerne og andre ejere af

[Bernhard Baunsgaard]

ejerboliger kommer til at betale 220 mill. kr. mere. Det var omtrent det samme som ved boligforliget, der blev sluttet i sommeren 1978 mellem radikale og socialdemokrater.

Det er betænkeligt, sagde ordføreren dengang, fordi regeringen samtidig meget klart ønsker en uændret økonomisk situation for lejerne. Man kan også argumentere for, at en stabil boligudgift kunne være et vigtigt bidrag til løntilbageholdenhed, til omkostningsbegrænsning og mange andre for vores samlede økonomi nødvendige ting. Men det gør man altså ikke.

Fortsættelsen lyder: for folk, der har købt hus efter 8. december 1969, er stigningen meget beskeden – det passer også på det nuværende udspil – men til gengæld henter man langt størstedelen af merprovenuet hjem på ejendomme erhvervet før 9. december 1969.

Den ordfører, hvis tale jeg har brugt, da jeg skulle holde min egen tale her, er venstres. Det er nuværende udenrigsminister Christophersens tale, det er hans bedømmelse af situationen for 1979. Den ligner til forveksling det, der er sket ved hr. Anders Andersens forslag her i dag. Skatteministerens forslag er ikke på nogen måde væsensforskelligt. Jeg synes dengang, at hr. Christophersens tale ikke svarede til indholdet af boligforliget, men det er stadig væk en god beskrivelse af det, der sker. Jeg har ikke skiftet mening, der må fortsat ske en tilpasning af beregningen af lejeværdien. Jeg nævner det bare, for at man kan se, at der dog sker noget. Man betaler et og andet, når man er deltager i regeringen.

Jeg synes ikke, at regeringen, som det har været antydnet fra anden side, har været meget glubsk, men jeg synes nok, at man skal bemærke hr. Christophersens ord, den nuværende udenrigsministers ord, om, at det især er de folk, der har ejet deres hus siden før 9. december 1969, der kommer til at betale broderparten af de 220 mill. kr., man kræver ekstra op. Det er spørgsmålet, om det var rimeligt at slette grænsen lige nu. Man må jo huske på, at det at have to regler for lejeværdiberegningen ikke er den ulejlighed for nogen som helst, som det var tidligere, for maskinerne ordner sagen nu og skatteyderne får sendt besked ud via ejendomsskemaet om, hvad deres lejeværdi er.

Men all right, man har valgt at lade de folk, der har ejet deres hus før 9. december

1969, betale ekstra meget denne gang. Det er efterhånden en gruppe, der sammenlignet med den gruppe, der har købt hus efter 8. december 1969, talmæssigt er en betydelig mindre gruppe. Der er spørgsmålet for mig, om man ikke skulle have ventet, og om man ikke skulle have tænkt på, at der nok er nogle pensionister, der kommer i klemme ved dette.

Når jeg siger, at det er en talmæssigt mindre gruppe – og det er det naturligvis specielt, når det gælder pensionisterne, og vi ved jo alle sammen, at de kan tælles i nogle tusinder, måske 5.000, måske lidt mere, måske lidt mindre, men det er ikke det store antal – så er spørgsmålet, om ikke de skal have lov til at sidde deres tid ud i det hus, som de har købt for så længe siden, uden store besværligheder.

Må jeg derefter vende mig til de tre fjerdedele af skatteyderne eller af ejerne, som har købt deres hus efter 8. december 1969. Der er faldet meget stærke ord om, at man går til skatteplyndring, og det var jo ikke mindst hr. Glistrup. Jeg ville dengang, hvis jeg havde fået lov, have spurgt hr. Glistrup, om hr. Glistrup havde andre beregninger end dem, skatteministeren har foretaget, for ellers var det simpelt hen usandt, det, hr. Glistrup nævnte om, at ejerne bliver udsat for skatteplyndringer.

Må jeg tage en familieshuse, der er erhvervet efter 8. december 1969, og fortælle, hvad skatteplyndringen vil sige for dem. Ved ejendomsværdi 300.000 kr. er skatteplyndringen det halve af 135 kr. om året. Er det skatteplyndring? Hvis jeg tager et hus, hvis ejendomsværdi er sat til 500.000 kr., er skatteplyndringen det halve af 225 kr., altså i alt 112 kr. Er det skatteplyndring? Og hvis jeg tager et hus, der er vurderet til 800.000 kr., så er det det halve af 1.625 kr., altså godt 812 kr., de kommer til at betale. Nu er der vel en hel del af dem, der oven i købet har en trækprocent på 70, så der kan jo godt blive tale om en endnu mindre stigning for deres vedkommende. Det er altså simpelt hen usandt, at der er tale om skatteplyndring ved dette.

Jeg skal kun sige, at jeg meget gerne vil være med til at kigge på dette forslag og se, om det ikke alt taget i betragtning på ingen punkter er skatteplyndring, når jeg ser bort fra disse enkelte, der kan være tale om, og som vi dog fik opfanget i forliget mellem

[Bernhard Baunsgaard]

radikale og socialdemokrater. Det var dog nok muligt, at vi kunne gøre det én gang til. Og så endnu en gang tak, fordi man har opfyldt aftalen om de blandede ejendomme, og tak for, at tofamilieshusene kom med fra det forrige lille bitte boligforlig mellem radikale og socialdemokrater.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må jo se, om jeg kan fortsætte taksgelserne. Lad mig da først nævne de positive sider ved forslaget.

Vi finder det klart positivt, at tofamilieshuse er kommet ind under de almindelige, gængse lejeværdiregler, ligeledes at blandede ejendomme får samme behandling og kommer ind under de almindelige lejeværdiregler. Det har været et problem for mange af de mennesker, som har haft disse blandede ejendomme, at de har fået en alt for hård beskatning af deres bolig. Derfor er det glædeligt, at man har taget det med. At det eventuelt er de radikales skyld, at det er kommet med, er sådan set ligegyldigt, når bare det er kommet med, og regeringen har altså været villig til at tage det med i denne omgang. Jeg mener også, det er positivt, at regeringen generelt prøver at føre en indirekte indkomstpoltik.

Nu kan det selvfølgelig være svært at holde gejsten ved lige, når vi skal gentage fra den ene dag til den anden, og derfor skal jeg afholde mig fra at sige alt, hvad jeg sagde i går. Jeg må dog lige gentage fra i går, at vi stadig væk gennem vores direkte og indirekte boligtilskud har påført os selv store økonomiske vanskeligheder, og det bør da stå enhver lysende klart, at hvad vi reelt betaler for lidt for at bo, det udnytter vi til andet forbrug, og det er netop det, der sammen med afsætningsvanskelighederne har givet vores økonomiske dilemma i øjeblikket. Havde vi, medens den økonomiske udvikling var med os, politisk erkendt, at vi nødvendigvis må betale, hvad det koster at bo, ja, så havde vores problemer været betydelig mindre i dag. Dermed være ikke sagt, at jeg mener, det skal ske over lejeværdien, men der var jo andre måder, man kunne gennemføre dette på.

I dag må vi erkende, at det lader sig ikke ændre. I dag er den økonomiske situation og den arbejdsmarkeds-mæssige situation ikke

med os, og derfor kan vi ikke gennemføre det, som man begyndte på i 1974 med boligforliget, nemlig det frie boligmarked, og at folk skal betale det, det koster at bo.

Endelig er der en ting, som også må springe i øjnene. Nu ved jeg nok, at vi her i tinget stadig behandler enkeltproblemer uden at se dem i sammenhæng. Men vi må nødvendigvis se dette i forhold til arbejdsmarkedet, da netop regeringen har påstået, at det skulle være en håndsrækning til arbejdsmarkedet. Så må vi da sige, at arbejdsmarkedsforhandlingerne faktisk er det eneste, vi har tilbage af liberalismen. Her søger man uden om nationaløkonomiske interesser. Her er den klare og fuldkomne frihed på det økonomiske område, ikke andre steder. Og på dette område kan man så sige: ja men skulle nogen blive arbejdsløs som et produkt af vore forhandlingsresultater, så er det ikke vores sag. Det skubber vi over til samfundet, som ikke kan tillade sig ud fra en menneskelig og medmenneskelig betragtning at være liberalistisk, men må være socialistisk.

Det er netop problemstillingen i dag, at man på den ene side vil udnytte det, som ligger i liberalismen, men på den anden side skubber det, som er følgen deraf, over på samfundet, som ud fra en anden livsfilosofi eller menneskelig filosofi ikke kan tillade sig den samme holdning. Det er et problem, og det er et voksende problem.

I kristeligt folkeparti erkender vi disse problemer, og vi erkender også, at vi ikke kan løse dette skisma, som er opstået. Men man skal nok få det at mærke i fremtiden. For øjeblikket kan vi ikke løse det, og derfor giver vi regeringen ret i, at en fastfrysning af huslejeudgifterne muligvis kan påvirke forhandlingsresultaterne i en positiv retning. Men jeg må også sige som i går, at lykkes det ikke ved fastfrysningen at påvirke forhandlingerne imellem arbejdsmarkedets parter, så kommer vi jo fra asken og i ilden, for derved vil der fremkomme en øget forbrugsmulighed, og det må opsuges på anden vis. Det har den højtærede skatte- og afgiftsminister klart sagt. Der kan ikke blive nogen forbrugsudvidelse, men det laver man, i det øjeblik dette ikke har nogen indvirkning på forhandlingerne. Og vil man så fastholde dette, så må man opsuge det på anden måde, når man ikke lader det følge den almindelige stigning. Men det er, som jeg også sagde i

[Arne Bjerregaard]

går, den risiko, man må tage for at påvirke det liberalistiske arbejdsmarked, for at man derved måske kunne få en nulløsning. Det tvivler jeg dog på.

Men når man så har gjort det og siger: vi vil fastfryse, det er helt i orden, det vil vi godt være med til i den givne situation, hvorfor skal så nogle hundrede tusinde straffes? Lad mig bare eksempelvis nævne, som skatteministeren selv nævnede det, at et hus vurderet til 500.000 kr., det er et ganske almindeligt lille hus, vil få en lejeværdistigning på 1.475 kr. Og hvis man forestiller sig, at det er en ganske almindelig familie, hvis indtægt ligger over den sidste proportionalgrænse og den ene skal sørge for hele indtjeningen, så vil der, hvis der er børn, være en beskatning på 76 pct. Der vil komme en aftrapning på grund af børnene, og så bliver der 76 pct. i beskatning i adskillige kommuner. Det vil sige, at disse 1.475 kr. sikkert bliver 1.200 kr., svarende til én dyrtidsportion. Det vil altså sige, at den familie, altså et bestemt udsnit af den danske befolkning, skal have en dyrtidsportion mindre end andre ved dette forslag.

Og så kommer det mærkelige jo, at statsministeren klart har hævdet, at der ikke skal være nogen reallønsnedgang. Ja men hvad må den familie så have, som reelt har en skatteprocent på 76, når aftrapningen på grund af børn er taget med? Den må sige, at den skal have 4 dyrtidsportioner mere, fordi staten tager de 3. Dens krav må være 4 dyrtidsportioner, hvis statsministerens ord skal stå til troende om, at der ikke skal være nogen reallønsnedgang. Vi må altså vende os imod, at der skal være bestemte familier i bestemte områder, som skal betale for, at der kan blive lempelser på andre områder. Vil man have en fastfrysning, så må man ikke lade en bestemt lille gruppe betale gildet.

Nu kan det være, at man ikke vil høre efter dette. Det kunne jo være, regeringen blev klogere efterhånden og ville samarbejde og ville prøve på at få rettet skævhederne. Men hvis man nu ikke vil det, hvad med sådan en familie? Den kommer da i klemme, den føler sig trængt, og denne familie må da selvfølgelig sige: før har kun den ene af os været ude, men nu må vi selvfølgelig begge to ud på arbejdsmarkedet. Det kan da være en målsætning, en politisk målsætning. Men dér må jeg da bare sige, at i den givne situation, hvad fører det med sig? Nye understøttelser,

mindre skatter, større forbrug, større handelsunderskud. Det er de nøgne kendsgerninger, tallene beviser det klart. Der skal i al fald et særdeles godt røgslør til at tilsløre disse nøgne tal om den udvikling, det fører med sig, hvis man fastholder en sådan diskriminering af visse dele af parcelhusejerne.

Lad mig slutte lige så positivt, som jeg begyndte: i den givne situation mener vi, at en fastfrysning kan være ønskelig, en nulløsning for alle, bare ikke for blot $\frac{2}{3}$ af ejerboligerne. Er det sådan, at man vil gå ind for det, så kan vi måske nok arbejde med på dette forslag. Vi mener, at forslaget må gælde for 2 år. Det er noget af det, de konservative har rørt ved i deres forslag, og det må kunne indarbejdes i regeringens forslag.

Vi må sige om lovforslag nr. L 148 fra de konservative, at det sådan set er indregnet i regeringens oplæg. Det at tage 1979 med er vi ikke så vilde med. Ud fra en budgetmæssig betragtning må man nok lade 1979 gå ud, men lad os gå 2 år frem, 1980 og 1981.

Lad mig endelig sige om de konservatives forslag, nr. L 149, at det er vi på en vis måde enige i. Vi skal af med overskuddet på parcelhusene. Vil de konservative også være med til at beskære fradragene, så kan vi snakke om det, men det ensidige vil vi ikke være med til, det vil være en hån mod andre grupper i samfundet.

Ib Christensen (DR):

Når man hører hr. Glistrup og hr. Bollmann i denne debat, og når man ser de tre konservative forslag, så må man næsten tro, hvis ikke man vidste bedre, at vi parcelhusejere er et udplyndret folkefærd, hvis jammerdal der simpelt hen ikke er nogen ende på. Og hvad er så sandheden? Ja, sandheden er den, at der gennemgående hvert år ydes os ejerboligejere faktiske boligsubsidier på 8-10 mia. kr. om året. Det er ikke en kapitaliseret sum, det er såmænd den værdi, vi får, fordi vi har fået nogle skatteprivilegier, som andre ikke har. Vi, der har været så kloge at investere i vores eget hus, vi får nogle privilegier, som de, der har været så dumme at sætte pengene i egen erhvervsvirksomhed eller i bank eller i sparekasse, ikke får. Det er jo sandheden.

Sandheden er videre, at disse ejerboligsubsidier kapitaliseres i højere ejendomspriser,

[Ib Christensen]

og det vil sige, at det ikke er nogen særlig fed fidus for parcelhusejeren, der skal flytte til et andet hus.

Den tredje ting er, at i samme omfang ejerboligejeren har disse skattemæssige privilegier, disse fradragmuligheder på grund af de skatteregler, som er gældende, og som også stort set vil være gældende efter regeringens forslag, hvis det bliver gennemført, så formindsker man skattegrundlaget på den måde, at marginals-katten bliver så meget mere blodig af folks almindelige arbejdsindkomster. Det er også det, der bliver konsekvensen af de tre flotte konservative herrevsing på Gentofte sø, hvor de konservative skjøt let hen over problemerne.

Jeg skal først sige et par ord om regeringens forslag.

Man kan ikke sige, at de er sociale, for der er ikke noget socialt indhold i dem. Man kan heller ikke sige, at de er asociale, for de bevæger sig ikke. Der er nogle tekniske justeringer, men de er udtryk for den immobilitet, den ubevægelighed, som er så karakteristisk for denne regering.

Jeg kan sige én positiv ting om forslagene, og det er, at man fjerner det fuldstændig meningsløse og tåbelige skel mellem de ejere, der har været så heldige at erhverve hus før 9. december 1969, og dem, der har været så ulyksalige at blive ejerboligejere efter 8. december 1969. Det er en rimelig forenkling.

Men man går i virkeligheden som katten uden om den varme grød, for det, der er tale om, er jo, som også ministeren understregede, et uændret provenu. Det, man får ind med den ene hånd med disse 225 mill. kr. i ejerboligforhøjelser for de almindelige parcelhuse osv., deler man så mestendels, nemlig 180 mill. kr., ud igen til ejere af tofamilieshuse og til de blandede ejendomme, erhvervs- og boligejendomme.

Også mit parti har været kritisk over for de regler, der gælder for de blandede ejendomme, men vi havde unægtelig foretrukket, at den ligestilling, som ville være fuldstændig selvfølgelig og burde være selvfølgelig imellem disse ejendomme og alle andre ejerboliger, var etableret på den måde, at man gav nogle samfundsøkonomisk og fordelingspolitisk rimeligere regler for det store antal parcelhusejere, altså med andre ord opererede med en lejeværdiprocentsats, der ikke var så

latterlig som den nuværende og den, som regeringen foreslår.

Det er jo ikke noget tilfælde, at der ikke er kommet noget ud af den boligforligserklæring fra 1974, for det er endnu ikke lykkedes at løse den cirkelns kvadratur, som det åbenbart er at sondre mellem erhvervsmæssig gæld og gæld i egen bolig. Det er jo derfor, man ikke er kommet videre. Kunne man være kommet videre, kunne man lave denne sontring og aftrappe lejeværdibeskatningen, samtidig med at man aftrapper rentefradragretten for privat gæld, så kunne man ad den vej komme ejerboligsubsidieringen til livs, men dog alligevel ikke opnå helt ensartede vilkår, fordi den etablerede i høj grad stadig væk måtte være privilegeret.

I erkendelse af disse problemer foreslog retsforbundet allerede i fjor en 3 pct.s lejeværdi for alle ejerboliger på grundlag af 16. alm. vurdering som en begyndelse til en rimeliggørelse af lejeværdibeskatningen, når det nu er sådan, at man ikke kan sondre mellem skidt og kanel, jævnfør det, jeg sagde før. Målet må vel være, efter hvad økonomerne mener, en 4-5 pct.s lejeværdi. Så havde der været nogen bevægelse i retning af at nedtrappe ejerboligsubsidieringen, men det sker altså ikke, for regeringen foretrækker, at det hele stort set skal være, som det er, og blive, som det var.

En anden detalje, som jeg også lige vil nævne fra regeringsforslaget, er beregningsgrundlaget for standardfradrag for vedligeholdelse. Man kan sige, det er en urimelighed, at de 2.000 kr. har stået uændret så længe. Enten kan man afskaffe det, eller også, hvad der vil være rimeligere, kan man sige: all right, vi giver fradrag for dokumenterede forbedringer. Der havde været en vis logik i det, hvis man kombinerede det med rimelige lejeværdiregler. Men heller ikke på det punkt er der tale om nogen videre fornyelse.

Det er klart, at lejeværdiproblemet forstærkes, og en af grundene til det er, at vi har en dræbende høj marginals-kat og den høje rente. En af årsagerne til, at vi har den enormt høje rente, er, at det er så profitabelt at anbringe penge passivt i jord og fast ejendom, og derfor søger kapitalen dertil. Derfor kunne man ved tiltag imod jord- og ejendomsspekulation i øvrigt få renten bragt ned og derved tage noget af problemet væk. Derudover kunne man selvfølgelig ved besparel-

[Ib Christensen]

ser plus provenuet af en jordreform i høj grad nedbringe marginals-katten og derved komme ud over det problem, som er skabt ved lejeværdien, som er skabt på grund af den høje rente og den høje marginals-kat. Det må være en teknisk fremkommelig og socialt forsvarlig løsning, men se, om der er tiltag i det! Tværtimod er det næste punkt på programmet for folkettinget her i aften jo noget, der går i stik modsat retning af den her antydede.

Jeg kan altså sige, at regeringsforslaget ikke kan overbevise os meget. Vi vil gerne være med til at diskutere det, men det bringer os jo ikke ud af stedet. Der er nogle teknisk rimelige justeringer, men det er sandt for dyden ikke meget, der sker. Der sker ikke noget som helst tiltag i retning af at løse dette alvorlige samfundsproblem.

Om de tre konservative forslag vil jeg sige, at det dog er det fedeste hykleri at blande denne skatteomlægning sammen med overenskomstforhandlingerne. For hvad er kendsgerningen? Kendsgerningen er jo, at den almindelige ejerboligejer også er indkomsterhverver, ofte lønmodtager, og det, han slipper billigere i skat, f. eks. ved lejeværdiens lempelse, det kommer han til at betale i højere skat af sin arbejdsindkomst, for ét sted skal pengene jo komme fra. Derfor er det simpelt hen aldeles vildledende.

Regeringen gør sig skyldig i nøjagtig det samme bedrag over for befolkningen, og det gør det sådan set ikke bedre, at de konservative synger med på denne falske melodi. Under skjul af, at man vil holde folks boligudgifter i ro, laver man en skatteomlægning, og de konservative vil jo altså gå meget vidt med hensyn til at fjerne lejeværdibeskatningen med det resultat, at skatten på folks almindelige arbejdsindkomster får et ordentligt drøn opad. Det er asocialitet, så det vasker sig, og det er ægte konservativt vare, må man sige. Den ideologiske forvirring gør sig dog alligevel gældende, hvis vi ser på lovforslag nr. L 148, hvor det konservative folkeparti, der påstår, at det er erhvervsvenligt, vil have en 25 pct.s højere lejeværdi for den del af ejendommen, der bruges til erhvervsformål, end for den del, der bruges til boligformål. Nå, men det må jo blive de konservatives egen sag. Jeg skal ikke spille flere ord på L 148. Jeg kan adressere de samme bemærkninger til det, som jeg fremsatte i forbindelse

med den del af regeringens forslag, som svarer til det konservative forslag.

Så vil jeg sige med hensyn til L 149, at også her er der tale om en begunstiggelse af kapitalstærke folk. Forslaget er jo decideret erhvervsfjendtligt, for det betyder en yderligere præmiering af passiv anbringelse af penge i jord og fast ejendom til skade for det erhvervsliv, der skal skabe arbejdspladser og beskæftigelse. Vi afviser altså blankt det konservative forslag og siger om regeringens forslag, at vi er villige til at snakke om det, og hvis regeringen er bevægelig i den rigtige retning, hvad jeg desværre ikke har store forhåbninger om, så vil vi også gerne samarbejde.

Waldorff (VS):

Det forslag, som regeringen har fremsat om lejeværdibeskatningen i 1980, mener vi i VS skal vurderes ud fra to synspunkter: for det første hvordan forslaget konkret vil virke på lejeværdien i det år, hvor det skal fungere, for det andet hvilken sammenhæng der er imellem dette forslag og den omlægning af ejerboligbeskatningen, som nu har stået på dagsordenen i 5 år, uden at der i øvrigt er rørt en finger i den anledning.

Med hensyn til det konkrete forslag sagde jeg allerede under forespørgselsdebatten om beskatning af jord og fast ejendom, at de stigninger, som er indeholdt i regeringens forslag, er beskedne, hvis man tager dem generelt. På den måde må man jo også sige, at regeringserklæringens målsætning om, at boligudgifterne ikke må stige hurtigere end lønudviklingen, sådan set er opfyldt.

Det vil altså være temmelig hysterisk at svinge sig op over de gennemsnitlige stigninger i lejeværdibeskatningen, og det er bl.a. en kommentar til hr. Erhard Jakobsens tale i går. Han sammenlignede boligejernes situation med lejernes og postulerede, at der for lejerne var tale om en fastlåsnings af huslejerne, og derfor burde det samme være tilfældet for ejerne. Det er selvfølgelig helt forkert. Der er ikke bare tale om, at der faktisk er stigende udgifter for lejerne, men disse stigninger vil oven i købet være en hel del større end for ejernes vedkommende, bare i det almenyttige boligbyggeri, og de vil være betydeligt større, når vi når over i det private udlejningsbyggeri.

[Waldorff]

Vi ser altså endnu en gang, at der med denne samlede buket, der er blevet lagt frem, bliver taget betydelig mere lempeligt på ejere, end der bliver taget på lejere. Det er der jo ikke noget nyt i. Det mener vi selvfølgelig ikke at man skal rette op ved at begynde at brandskatte folk, som bor i parcelhus og i øvrigt kun har huset for at bo i det og ikke for at spekulere i det. Derfor kan vi også acceptere meget beskedne stigninger i boligudgifterne for parcelhusejerne.

Men uanset at det er fornuftigt, så behøver virkningen for de enkelte grupper af ejere jo ikke at være det, og det er den faktisk heller ikke. Eksempelvis med hensyn til den kunstige, må man sige, deling, der i dag er med hensyn til ejere fra før 1969 og efter 1969. Uanset at der kan argumenteres fornuftigt for, at man ophæver dette skel, så er det ikke særlig rimeligt, at de ældre boliger skal bære næsten 15 pct. i lejeværdistigning, især ikke fordi dem, det reelt rammer, vil være den gruppe, som ikke har genbelånt deres hus, altså typisk lavindkomstgrupperne.

Den anden gruppe, som i dette forslag bliver ramt forholdsvis hårdt, er pensionisterne. Der kan man ikke rigtig fra regeringens side argumentere med, at der er tale om små stigninger, for vi ved godt alle sammen, at i forvejen er den forbedring af pensionisternes situation, som blev gennemført, allerede blevet ædt op af udhulinger på andre områder, og det vil sige, at den lejeværdistigning, som nu rammer pensionisterne, ikke kan opvejes på nogen som helst måde af en indkomststigning, som man ellers opererer med. Der er direkte tale om en forringelse for pensionisterne.

Og det bliver selvfølgelig kun mere absurd, når man sammenligner stigningerne for en pensionist på den ene side og for en ejer af en ejerlejlighed på den anden side. Det er faktisk temmelig svært at forstå, hvorfor ejerlejlighedsejeren her skal slippe med en stigning på f. eks. 225 kr., mens pensionisten skal af med 400 kr. for en bolig af samme værdi. Vi har i hvert fald ret svært ved at se det sociale sigte i sådan noget.

Så er der de blandede ejendomme og tofamiliehusene, og dér er jo tale om en klar forøring. Her kan man også hævde, at man ophæver nogle vilkårligheder, som faktisk har været ret indlysende. Det forekommer alligevel at være en temmelig harsk omgang,

at mens alle andre skal have stigninger, så skal lige præcis disse to kategorier have et tilskud på 180 mill. kr. eller det samme som 2.500 kr. pr. familie.

Den anden synsvinkel på dette forslag er i virkeligheden nok så interessant. VS stemte før sommerferien for lejeværdireglerne for 1979, selv om det var uden større begejstring. Men det, der var pointen i det, var, at efter regeringens redegørelse i maj om skatte- og boligpolitikken var der faktisk lagt op til, at der skulle gøres noget ved den enorme subsidiering af ejerboliger, der er tale om med den nuværende lovgivning. Vi var ikke særlig tilfredse med det udspil, der kom, men der var trods alt tale om en reform. Det var også klart, at en sådan reform ville man ikke kunne nå igennem med inden 1979, og derfor kunne vi også i den situation acceptere, at man kørte videre med de eksisterende regler.

I dag er situationen en anden, for skatteministeren har jo meget smart saboteret enhver mulighed for, at der faktisk bliver gjort noget ved rentefradragsretten. Han har gjort det ved, at han har sikret sig et udvalgsarbejde, som med garanti vil barsle om nogle år med en betænkning, der lyder noget i retning af: beklager, det er alligevel ikke muligt at skelne imellem privat og erhvervs-mæssig gæld. Det ved vi godt. Og så kommer konklusionen, at så kan man heller ikke afskaffe rentefradragsretten for privat gæld. Sådan er det. Det ved man sikkert også godt i de højere kredse i socialdemokratiet, men man kan ikke rigtig gøre noget ved det, for i virkeligheden er det sådan, at de tanker, som skatteministeren siger at han gør sig, i grunden er noget kløgtigere end det, som den socialdemokratiske regering lagde op til med en begrænsning af rentefradragsretten.

Situationen i dag er altså den, at enhver tanke i retning af at fjerne de 10 mia kr., der gives i subsidiering af ejerboligerne, er begravet. I stedet kører regeringen videre med den gamle ordning, og dermed sætter socialdemokratiet sig i en lidt besynderlig situation, for man afskærer sig faktisk på den måde fra støtte fra så at sige to boligpolitiske holdninger, som ellers har støttet socialdemokratiet i forbindelse med en reform.

Over for venstrefløjsspartierne må man med denne fastlåsning omkring rentefradragsret/lejeværdibeskatning erkende, at subsidieringen skal køre videre i den

[Waldorff]

form, den faktisk har. Over for visse kredse i socialdemokratiet selv – her tænker jeg bl. a. på Mogens Lykketoft og måske også den forhenværende skatteminister – afskærer man sig jo også. I disse kredse var tanken jo, at man skulle nå noget i retning af det samme mål, som vi andre tilsigter, nemlig at begrænse subsidieringen, men ud fra det forslag, at det kan ske igennem en begrænsning, ikke fjernelse, i rentefradragsretten og så en tilsvarende skrappe lejeværdibeskatning. Man gør ingen af delene. Man bevarer simpelt hen både rentefradragsretten og en lav lejeværdibeskatning. Og dér sidder man så i den klassiske situation imellem to stole, og det er jo så bedrøveligt, som vi kender det fra socialdemokratiet.

Situationen er altså den, at socialdemokratiet har opgivet sin skatte- og boligreform. Man har låst sig fast på de eksisterende subsidieordninger med en rentefradragsordning til gavn for de største indkomster og en lejeværdibeskatning til skade for de laveste indkomster. Og så har man endelig – og det er sådan en særlig krølle på dette – bestemt sig for ikke bare at opretholde subsidieringen, men at øge subsidieringen. Det er noget, som ikke er så tydeligt i bemærkningerne. Det er faktisk fraværende i bemærkningerne til dette forslag om lejeværdi. Men sådan som jeg kan læse det, er det ikke bare teknik, når man ændrer beregningsgrundlaget for lejeværdibeskatningen og tilsvarende nedsætter den procent, hvormed man beskatter.

Der sker faktisk det, hvis jeg ellers har forstået det rigtigt, at i forhold til den nyeste årgang af boliger er det jo ligegyldigt, om man forhøjer selve beregningsgrundlaget. Det må jo stadig væk beregnes ud fra købsprisen på en bolig, og det betyder, at man får en lavere lejeværdibeskatning af den nyeste årgang boliger. Det kan man muligvis kommentere fra skatteministerens side, men jeg har regnet det ud til, at man her giver et tilskud på noget i retning af 40 mill. kr. for en årgang boliger på 33.000. Det kan vel sådan set ikke være det, der er meningen, når socialdemokratiet ellers skal opfylde sine løfter om at begrænse de subsidier, der gives til ejerboligerne.

Med disse generelle bemærkninger turde det sådan set være overflødigt at sige noget om de tre konservative forslag. Dem har vi ikke megen sympati for.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til forslag til folketingsbeslutning nr. B 60 (om lejeværdiregler for 1979, 1980 og 1981) har ordet.

Hagen Hagensen (KF):

Det høje ting har lange møder i dag, og det høje ting havde lange møder i går og behandlede bl. a. i eftermiddags, forslaget om arbejdsmiljø, derunder 11 timers reglen. Det synes, som om der er nogle, der allerede har givet sig ind under den. Der er nogle af os, der mener, at man godt en gang imellem kunne nøjes med en 8-10 timers regel, nu vel, det er jo ikke det, vi skal drøfte her i dag, men det vil måske præge de bemærkninger, jeg vil gøre her i aften derhen, at jeg vil prøve på at gøre dem lidt kortere, end jeg ellers havde tænkt mig det.

Jeg vil gerne sige tak til de ordførere, der har udtrykt overensstemmelse, og dem har der været nogle af, med det forslag til beslutning, som vi har fremsat under nr. B 60. Jeg kan desværre ikke takke skatteministeren på samme måde for tilslutning til dette forslag. Det er ellers enkelt og ligetil. Det går simpelt hen ud på, at man ønsker at fastholde den samme lejeværdi som for 1978 for en 3-årig periode, det år, vi nu er i, og årene 1980 og 1981.

Begrundelsen herfor er, at vi finder, at der egentlig skal være ro omkring disse ting, og der er navnlig grund til at gøre det i en periode, hvor man drøfter overenskomstforhold. Hvis man lægger noget fast, kunne man derigennem måske medvirke til, at der også vistes tilbageholdenhed på anden måde, sagt på en anden måde, at man prøvede på at gøre de penge, som vi har med at gøre, noget værd igen.

Det lader altså til, at man fra regeringens side i hvert fald og i øvrigt fra en del andre partiers side ikke vil være med til denne enkle og naturlige ordning, der virkelig kunne bringe ro om disse forhold, når og så længe vi skal tale om lejeværdibegrebet, og det skal vi altså desværre gøre nu. Vi har ikke ment, at der var grundlag for, at man kunne komme igennem med nu at køre over på en helt anden løsning af disse problemer, end lejeværdibegrebet er udtryk for.

Jeg kan i forbindelse med et af de andre forslag, som vi har fremsat, nemlig om ikke-

[Hagen Hagensen]

beskatning af såkaldt overskud på fast ejendom som følge af lejeværdibegrebet, sige, at da dette forslag, som af skatteministeren påpeget, sidste gang var til drøftelse – det gik ud på en lille smule andet end at tage hele overskuddet væk, dér var det de første 5.000 kr. – da var forholdet det, og jeg tillader mig at citere, hvad vor nuværende udenrigsminister, hr. Christophersen, som ordfører for venstre dengang sagde, nemlig at han ikke gik umiddelbart ind for det forslag, vi havde fremsat. Efter hans opfattelse er det lejeværdibegrebet som sådant, der virker urimeligt, og derfor bør det afløses af noget andet, som virker på en mere fornuftig måde. Det står i folketingets forhandlinger 1976-77, sp. 581.

Det kunne der jo godt have været grund til at overveje i de år, der er gået siden da, men vi står altså endnu i 1979 dér, at den siddende regering, skønt omfattende også partiet venstre, ikke er nået længere. Jeg erkender, at vi for vort vedkommende heller ikke er nået længere, end at vi ønsker blot for en periode at få lagt disse forhold fast på en sådan måde, at man i realiteten kunne få tid til at arbejde det sådan igennem, at man antagelig og forhåbentlig kunne komme væk fra lejeværdibegrebet. Så meget vil jeg godt sige om vores beslutningsforslag nr. B 60.

Så vil jeg gerne omtale forslag nr. L 148, der går ud på en ændring af ligningsloven ved, at man for de blandede ejendomme, dem, hvor der er både erhverv og bolig, og for tofamilieshusene skulle gå over til at beregne lejeværdi på en anden måde.

Jeg skal medgive, det vil jeg gerne sige helt klart, at udformningen af nr. 1 i § 1 i nr. L 148 ikke er særlig tydelig og ej heller særlig god i sproglig henseende. Det være sagt med det samme. Men princippet i det er i orden set fra vort synspunkt. Man fastholder en fastsættelse af en lejeværdi, hvor der godt kan være en lille smule forskel mellem lejeværdien den del af det, der bruges som bolig, der skal have den normale værdi, og den del af det, der bruges til erhverv, hvor man kan fastsætte en indtil 25 pct. højere lejeværdi.

I den forbindelse vil jeg godt have lov til at spørge skatte- og afgiftsministeren vedrørende det forslag, L 135, som ministeren har fremsat, hvordan beregningen for så vidt angår de blandede ejendomme er. Det er klart nok for den del, der bruges til bolig. Dér er der tale om, at man udelukkende skal gå

frem efter en vurdering, og så skal der betales den almindelige lejeværdi heraf. Men hvordan forholder det sig med den del af ejendommen, der bruges til erhverv? Det behøver jo ikke være ejerens eget. Det kan være noget, han har lejet ud. Derfor vil jeg gerne have klaring på, hvordan regeringens forslag stiller sig på dette område.

Jeg beklager, at ministeren, der jo i øvrigt går ind på tankegangen om at få en vurdering af tofamilieshusene og de blandede ejendomme, mener, at det ikke kan lade sig gøre at gennemføre det før den 1. april 1980 ved den årsomvurdering, der skal finde sted dér. Jeg mener egentlig, der var god grund til at gøre det allerede ved den årsomvurdering, der finder sted pr. 1. april i år, og dermed få 1979 med ind i en mere langløbet betragtning af fastlæggelse af lejeværdi overensstemmende med forslaget, som vi er kommet med i nr. B 60, hvor vi beder regeringen eller rettere sagt pålægger regeringen at udføre disse regelsæt, således at de kan få virkning også for det år, vi er i.

Dér må jeg lige i forbifarten sige til hr. Karl Nielsen, at det jo er således, at selv om der er lagt budgetter for 1979, så er det år, vi er i, jo indkomståret 1979, hvor skatten i realiteten kommer til at få virkning for indkomståret 1980, så kommunerne er vel ikke kommet længere, end at de er ved at gå i gang med – det skal de være nu – at lægge budgettet for 1980. Det er jo i realiteten for det år, det får betydning, for den lejeværdi, der fastlægges for året forud, kommer jo til at virke ind på det næste år. Nu vel, det er jo noget, vi kan tale nærmere om.

Jeg vil også gerne sige, at vi finder, at det ikke skal være en opmåling, der danner grundlaget, men en vurdering på anden måde.

Det er da ting, som vi kunne tale om, men det er nu engang sådan, at vi ikke råder over det apparatur, der kan udforme regelsættet på en sådan måde, at det ligger fuldt og klart færdigt, således som skatteministeren naturligt har muligheden for at gøre det.

Så vil jeg gerne sige om det, skatteministeren kalder for en nulløsning, at jeg stort set kan henvise til de bemærkninger, der faldt under debatten i går, hvor vi drøftede beskatning af jord og fast ejendom. Jeg kan ikke se, at der er tale om nogen nulløsning. Andre har da også både i går og i dag med

[Hagen Hagensen]

rette peget på, at det i realiteten er således, at der skal kræves 270 mill. kr. mere op efter ministerens forslag hos ganske mange ejere af egen bolig. Så er der jo nogle, der vil få en nedsættelse, men det kan de, der skal af med flere penge, egentlig ikke glæde sig over. Nulløsningen kommer altså kun frem, hvis man trækker det ene tal fra det andet, og det er for mig at se ikke noget, der fører til, hvad venstres ordfører kaldte for så nær en fastfrysning, som man kan tænke sig det. 270 mill. kr. mere taget hos dem, der skal af med en højere skat af lejeværdi, er dog immervæk nogle penge.

Jeg skal så lige sige, at det såkaldte overskud af fast ejendom finder vi er noget, som man ikke bør beskatte, det er noget, der er fastsat af en fiktiv værdi. I det omfang, hvori man har nedbragt sin gæld og efterkommet det, som vi gerne ønsker, nemlig at man har sparet op, man har bragt sin gæld ud af verden, så bør man vel egentlig ikke sidde og skulle skatte af noget, af hvilket man egentlig ingen reel indkomst har. Derfor synes vi, at det er naturligt at stille det forslag, som ikke mindst kommer til at vedrøre ældre medborgere, der efter et langt liv, hvor de har nedbragt deres gæld, sidder tilbage, og hvor man nu vil komme og sige, at de skal beskattes med betydelig mere, end man vil have det til at stige med i almindelighed.

Det har svirret med procenttal, og jeg skal ikke gentage mange af dem, vi har haft fremme både i dag og i går, men kun sige, at man vil ramme dem, der er så formastelige at have ejet deres ejendom fra før december 1969, alvorligt, idet de får en meget betragtelig stigning i deres lejeværdi. Det tager man på én gang, og det synes jeg slet ikke at der kan være tale om, selv om jeg hører til dem, der gerne vil have udlignet forskellen mellem dem, der har erhvervet bolig før den 9. december 1969, og dem, der har købt senere. Det tager man altså simpelt hen fra dem, og man tager det fra en gruppe til, dem, der er over 67 år. De skal også bløde meget mere end andre, og det er et problem, om de så har råd til at blive siddende i deres hus.

Jeg har nogle eksempler, som skatteministeren kender, for de er sendt til ham. Der er tale om en kredslæge fra Jylland, der skriver, og der er en overlærer fra Valby, der kan berette om, hvordan lejeværdien af deres hus vil komme til at stige langt, langt mere, end

deres indkomst er steget. Det, som ministeren har som udgangspunkt, er jo, at ingen skal stige mere i skat af lejeværdi, end indkomsten stiger. Sådan er det desværre ikke blevet.

Jeg henstiller til det høje ting, når vi nu går i gang med udvalgsarbejdet om disse forhold, at man uanset de formelle mangler, der kan være ved det, vi er kommet med fra vor side, ser alvorligt på disse principper, der betyder noget for ganske mange medborgere her i landet, og at man ikke, som det er sket fra regeringens side, faktisk kommer med en løsning, der betyder, at ganske mange kommer til at stige alvorligt i deres beskatning af bolig i egen ejendom.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til lovforslag nr. L 148 (Lejeværdi i blandede ejendomme m. v.) og lovforslag nr. L 149 (Lejeværdi af bolig i egen ejendom) har ordet.

Keld Andersen (KF):

Der har været talt meget frem og tilbage om huslejestigninger af forskellig størrelsesorden i forbindelse med de fire forslag, vi her har til debat.

Jeg vil gerne minde om, at det ifølge bemærkningerne til regeringens forslag, både dem, vi skal behandle i morgen, og dem, vi har til behandling i dag, hedder, at huslejen ikke skal stige mere, end indkomstudviklingen betinger. Der har ikke mindst af den foregående ordfører, men også af andre, været fremlagt beviser for og eksempler på, at huslejerne i visse situationer virkelig stiger med både 15, 20 og helt op til 25 pct. Jeg erkender, at det blev bestridt af den socialdemokratiske ordfører, men det er ikke desto mindre de faktiske kendsgerninger. Det er navnlig denne 5 pct.s grænse, hvor man skal straffes ekstra, hvis den 16. alm. vurdering plus 35 pct. er over 1 mill. kr., hvilket betyder, at det jo i realiteten træder i kraft ved 740.000 kr. Det er navnlig familier i købstæderne og i hovedstadsområdet, men også ejere af nye huse og huse under opførelse, som får disse meget store stigninger.

Jeg vil også gerne nævne en tredje gruppe, som ingen andre har været inde på, og det er ejere af huse, som har 16. alm. vurdering som den første vurdering. Disse husejere har

[Keld Andersen]

i disse dage skrevet selvangivelse og har beregnet en lejeværdi på grundlag af 80 pct. af den 16. alm. vurdering, men skal ifølge regeringens forslag beregne en lejeværdi af den 16. alm. vurdering plus 35 pct. Hvis nogen tror, at disse mennesker kan holde sig inden for 5-10-15 pct. i lejestigninger, så er det, fordi man regner forkert.

Så vil jeg gerne gøre et par generelle bemærkninger om parcelhuset eller rækkehuset, som jo er blevet den mest eftertragtede boligform i Danmark. Det skyldes ikke, som nogle hævder, den såkaldte skattefordel, men derimod lysten til at eje sin egen bolig, og fordi huset for de fleste er den ønskelige og ideelle ramme som familiebolig. Disse mennesker skal så tilmed opleve at betale skat af penge, som de ganske enkelt aldrig har tjent, i form af lejeværdien, som afstedkommer det, der også har været talt om, nemlig begrebet overskud af fast ejendom på selvangivelsen.

Det har været sagt i forbindelse med den øgede beskatning af ejerboligen i form af stadig højere lejeværdier og i debatten om uhyret i dansk boligpolitik, værdistigningsafgiften, at målet var at dæmpe nogle efter sigende alt for høje prisstigninger. Jeg tror ikke på rigtigheden af denne påstand. Det vil i så fald være første gang i verdenshistorien, at øget beskatning skulle afstedkomme begrænsninger i prisudviklingen i inflationstider. Man standser heller ikke inflationen gennem højere skatter.

Må jeg til sidst specielt gøre en bemærkning til hr. Kaj Hansen, men også til andre, som talte om disse store fordele for de store indtægter, som har råd til at erhverve fast ejendom. Dér vil jeg gerne minde om, hvad formanden for Boligselskabernes Landsforening og direktør i KAB, Niels Salicath, sagde i Aktuelt – jeg tror, det var den 8. eller 9. januar i år. Hr. Salicath er jo en af dem, der ligesom hr. Kaj Hansen ofte taler om disse store parcelhusejerfordele. Hr. Salicath sagde: »Folk tør ikke binde an med et parcelhus.« Det sagde hr. Salicath som begrundelse for, at der nu er kø foran de sociale boligselskaber for at få en lejlighed. Når folketinget skal i gang med nye boligpolitiske forhandlinger, så er der kø foran de sociale boligselskaber, for at kvotaen kan blive så stor som overhovedet muligt. Når vi skal drøfte subsidier til det sociale boligbyggeri, så er der en-

orme antal lejligheder, man ikke kan få udlejet, fordi lejlighederne er for dyre.

Disse store parcelhusfordele er altså – som man her siger fra Boligselskabernes Landsforenings formands side – ikke særlig store efter denne udtalelse, og jeg har forstået på andre udtalelser fra hr. Salicath, at når det drejer sig om den slags ting er han ellers ganske i overensstemmelse med hr. Kaj Hansen og andre.

Sluttelig en bemærkning om standardfradraget i regeringens forslag, hvor man i bemærkningerne så flot siger, at det forhøjer man jo også for parcelhusene med 35 pct. Jeg forstår egentlig ikke, hvorfor man stopper ved de 35 pct., når man skal strø om sig med en sådan flot bemærkning. Hvorfor forhøjer man det ikke med 500 pct. eller 1.000 pct., når man alligevel som en eftersætning siger, at man holder overgrænsen 2.000 kr.? Den kommer alle jo over. Standardfradraget kommer altså ikke over 2.000 kr., uanset hvor mange procent skatte- og afgiftsministeren forhøjer det med.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Det har i og for sig været en stilfærdig debat. Jeg tror nok, man har kunnet mærke på debatten her i dag, at vi i går havde en næsten tilsvarende debat, hvor de samme synspunkter, som er fremført fra forskellige ordføreres side, blev fremført.

Jeg vil gerne sige tak til dem, der har udtrykt en positiv holdning til det forslag, som regeringen har fremsat. Nogle har jo udtrykt delvis positiv holdning. Jeg har nok følt, at det har været lidt svært for nogle at komme frem med det positive, selv om de i og for sig lagde megen vægt på den side af sagen, men det har alligevel skinnet lidt igennem.

Jeg skal ikke komme med så forfærdelig mange bemærkninger, for der har jo ikke været rejst nogen specielle spørgsmål. Jeg har forstået, at man under udvalgsbehandlingen vil have lejlighed til at kulegrave nogle af de problemer, der ligger i det, og jeg kan kun tilsige min fulde støtte til at opklare de spørgsmål, man eventuelt vil stille.

Hr. Karl Nielsen rejste et spørgsmål til de konservative om provenuskønnet for de forslag, de har fremsat. Hr. Karl Nielsen havde nok en formodning om, at han ikke fik svar

[Ministeren for skatter og afgifter]

fra de konservative, og derfor rettede han også spørgsmålet til mig, Jeg vil da godt nævne de tal, det drejer sig om. Jeg kan sige, at hvis vi tager de to forslag, som de har været fremsat, altså nr. B 60 og nr. L 149, så må vi skønne, at der i disse to forslag vil være et provenutab på et sted imellem 400 og 500 mill. kr. Det er ikke så enkelt at gøre helt nøjagtigt op, og derfor er det altså, jeg siger: imellem 400 og 500 mill. kr.

Men det generer naturligvis ikke de konservative, at man på dette område forringer statens budget med et så betragteligt beløb. Vi har jo efterhånden mødt mange forslag fra konservativ side, som, hvis vi lagde dem sammen – jeg tør slet ikke lægge dem sammen, jeg har heller ikke gjort det, jeg skal nok lade være med at forskrække de konservative ved at slynge tal ud – og skulle skaffe dækning på anden måde igennem højere skatter og afgifter, ikke ville føre til, at regeringen ville blive særlig populær, hvis den kom med de forslag, som skulle indfri de konservatives forpligtelser igennem de lovforslag, som de har fremsat.

Så vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om det, som man særlig har hæftet sig ved, nemlig, om det nu er en nulløsning eller det ikke er en nulløsning. Der blev givet udtryk for, at man skulle gennemføre et lovforslag, som betød, at man havde den samme lejeværdi. Jeg tror og håber ikke, der er nogen, der har forestillet sig, at man kunne lave et forslag, hvor man nøjagtig havde den samme lejeværdi i de kommende år i forhold til indtægtens stigning, som man har haft hidtil. Jeg må sige, jeg ville stille mig lidt forundret, hvis der virkelig var nogen, der har kendskab til disse ting, der her i salen ville fremsætte en sådan påstand.

Det, der har været tilstræbt med det lovforslag, som regeringen har fremsat, er, at man behandler borgerne ens. Alle borgere under 67 år behandles ens og har en ensartet lejeværdiprocent. Det er et mål, som jeg synes der har været god grund til at stræbe efter.

Som jeg sagde i går – det kan jeg godt gentage her i dag – har jeg haft svært ved at forstå, at den, der har købt en ejendom den 7. december 1969, skulle have en lavere lejeværdi end den med samme indtægter, der har købt en ejendom den 12. december 1969. Det er ikke, hvad jeg kalder en retfærdig be-

handling. De, der har den højere leje, kunne med rette synes, at de blev behandlet uretfærdigt.

Selvfølgelig vil de, der har den laveste leje, naturligvis være glade ved det; det forstår jeg da også godt. Men jeg tror i og for sig også, at man vil kunne forstå, at et sådant system ikke virker rimeligt og ikke virker hensigtsmæssigt, og det er det, som vi har forsøgt at jævne ud, og derved kommer naturligvis i første omgang forskellige stigninger. De, der har købt efter 1969, får en stigning på i gennemsnit 2 pct.; de, der har købt før 1969, får i gennemsnit en stigning på 14–15 pct., og så kan det være meget morsomt at trække enkelte specielle eksempler frem og bruge dem som grundlag for, at så tåbeligt virker hele dette lovforslag.

Det er enkelte eksempler ud af en masse på 1,3 mill. selvstændige boliger her i landet, som man vil generalisere ud fra. Jeg synes i og for sig, det er beklageligt, at man fører debatten ned på et sådant niveau.

Vi har altså ønsket, at folk med hensyn til bolig skulle behandles ud fra samme forudsætning, og det er det, der ligger i forslaget. Dermed er der ikke alene gjort ret og skel over for befolkningen som helhed, men det betyder samtidig en væsentlig forenkling i administrationen.

Hvor tit tales der ikke i skatte- og afgiftsudvalget og her i folketingsalen om, at nu skal man forenkle administrationen! Men hver gang en minister kommer med et forslag, der forenkler administrationen, ja, så er det ikke lige akkurat nu, nej, så skal det vente til en anden gang, og så har man en række bemærkninger, som man vil bruge for lige som at nedplacere et sådant forslag, skønt der er gjort forsøg på at tage saglige hensyn til ligebehandlingen af befolkningen og til forenkling af administrationen.

Hr. Glistrup taler om, at det er en skatteplyndring uden lige. Ja, hvis 40 mill. kr. kan betragtes som en skatteplyndring, 40 mill. kr., mindre end én pct. af det provenu, der kommer ind på det område, det er måske endda kun 0,6 pct., vi er lige ved at skulle regne i promiller; det er så nær ved en nulløsning, så det måske endda ligger uden for beregningsskønnets muligheder. Jeg synes, det er groft, når hr. Glistrup taler om skatteplyndring.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Han talte for øvrigt også om, at det en enkelt gang har været muligt at få skatterne sat ned her i landet, ja, en enkelt gang, det var i 1974, da de blev sat ned med 7 mia kr. Fremskridtspartiet stemte imod den nedsættelse på de 7 mia kr., for de ville nemlig have det sat ned med endnu mere. Det er den måde, man argumenterer på, og her står man altså over for det, som jeg gerne vil gentage er en nulløsning.

Hr. Hagen Hagensen spurgte, hvordan beregningen af erhvervsejendomme skulle foregå, hvilken lejeværdi man skulle betale af erhvervsejendomme. Jeg blev en lille smule forundret. Mig bekendt har man indtil nu ikke i Danmark betalt lejeværdiskat af erhvervsejendomme, og det skal man heller ikke efter dette forslag. Man deler disse boliger op. (*Hagen Hagensen*: Blandede ejendomme!), man har betalt for boligværdien, men man har ikke betalt af erhvervsvirksomheden. Når man deler disse blandede ejendomme op i en bolig- og en erhvervsdel, så betales der lejeværdi af boligdelen, men der betales ikke noget af den anden del. Så enkelt er det, og så kan der vel ikke være nogen misforståelser i det.

Jeg vil gerne svare helt klart, når jeg fik stillet spørgsmålet. Det lå i luften, at man også skulle betale lejeværdi af erhvervsvirksomhederne. Det skal man altså ikke efter regeringens forslag.

Hr. Bollmann spurgte, om man kunne forhandle om de forslag, som er fremsat. Ja, det er klart. Vi fremsætter ikke noget forslag, som er et ultimatum. Vi er naturligvis modtagelige for alle saglige argumenter, der kan fremføres, og som man kan overbevise os om er mere saglige end det, som vi har fremsat. Vi er parat til at vurdere sådanne tanker, det kan jeg roligt give tilsagn om. Vi ser gerne, at vi får et bredt boligforlig, og at så mange af folketingets partier som muligt kan slutte op om de forslag, der her er fremsat. Vi er parat til at drøfte forslagene.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Den debat, vi skal føre om forslagene og deres opklaring, skal naturligvis ske i skatte- og afgiftsudvalget, hvor vi også gerne i samråd med ministeren vil have afklaret en del af tingene.

Det ligger blot helt klart nu, at der er en misforståelse ministeren og mig imellem; det, jeg spurgte om vedrørende de blandede ejendomme, var egentlig, hvordan man ville have en lejeværdifastsættelse for den del af ejendommen, der ikke blev brugt til personlig bolig for ejeren, men blev brugt til erhvervs-mæssig udnyttelse.

Jeg er enig med ministeren i, at hvis det er ejeren selv, der bruger en del af sit hus til at udøve sit erhverv fra, og han er den eneste ejer af virksomheden, så er det ligegyldigt, om der beregnes nogen lejeværdi, for så skal den føres til indtægt det ene sted og trækkes fra det andet sted.

Men det, der skaber problemet, er de tilfælde, hvor man bruger en del af ejendommen til erhverv, og hvor man ikke umiddelbart eller alene er ejer af virksomheden. Der skal der vel også ske en eller anden form for fastsættelse på en anden måde, og dér er det, vi i vores forslag på anden måde har taget højde for det – jeg vil gerne være med til at drøfte det. Hvis det f. eks. er et anpartsselskab, eller hvad ved jeg, der driver virket, og ejeren er med i det – han ejer sin ejendom – så opstår der på en eller anden måde noget, som vi skal have klaret af. Ellers kommer vi ud for de skønmæssige fastsættelser, og det var jo det, vi gerne skulle væk fra.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ministeren for skatter og afgifter var så venlig at sige, at man naturligvis kunne forhandle om forslaget. Nu blev der ikke nævnt noget om det, jeg fremdrog, og derfor gentager jeg det, for jeg går ud fra, at det kan også forhandles. I bemærkningerne både i går og i dag er det fremhævet, at man regner med lejeværdistigninger på 6–15 pct. Jeg gjorde opmærksom på, at man særlig for visse pensionistgrupper kommer ud for ganske anderledes stigninger. Man kommer nemt op på en stigning i lejeværdien på 30 pct., men jeg går ud fra, at det kan også forhandles.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg tror ikke, vi skal fortsætte diskussionen her, for jeg tror, der er nogle misforståelser imellem os

[Ministeren for skatter og afgifter]

Hvis det er erhvervslejemål, det drejer sig om, så er der ingen lejeværdi. Så kan der blive en indtægt ved, at man lejer ud, en indtægt, man bliver beskattet af, lige så vel som modparten kan trække beløbet fra som udgift. Det er jo de normale regler, når det drejer sig om erhverv. Men hvis der er nogle misforståelser, kan vi opklare det under udvalgsbehandlingen.

Jeg har naturligvis bemærket de synspunkter, der har været fremført fra forskellig side, men vi skal ikke føre udvalgsforhandlinger her i folketingssalen. Disse synspunkter har jeg noteret mig, og jeg går ud fra, at de vil indgå i de videre drøftelser.

Glistrup (FP):

Med opbydelse af alle mine pædagogiske evner forsøgte jeg at udpensle i taleksempler fra hverdagsøkonomien for den ganske almindelige familie, hvordan regeringens forslag her vil frembyde en skatteplyndring. Det fremkom som et samspil mellem 4 momenter.

For det første at udgangspunktet for dette forslag er, at man i forvejen står og balancerer på en meget, meget høj rampe, fordi skatten er skudt op med gevaldig fart bl. a. ved dette socialistforlig, som regeringen foretog, da statsministeren var i Norge i foråret og derfor satte 1979-indkomsten vældig højt op, og så er det altså deroppe i stratosfæren, man nu yderligere svinger sig endnu meget højere op med bekatningen. Det var det første led i det.

Det andet var, at man straks fra denne regerings tiltræden gik i gang med at sætte de almindelige beskatningsprocenter op, og ikke mindst takket være samspillet mellem skatteministeren og indenrigsministeren skal vi regne med, at denne himmelflugt af de almindelige beskatningsprocenter yderligere vil fortsætte, og den rammer ikke bare lejeværdistigningen, men også den lejeværdi, som man regner med som udgangspunkt.

For det tredje var forholdet det, at de mennesker, som man talte om, var dem, der begår den forbrydelse at være så stabile, at de nu har boet 10 år eller mere i deres bolig. Det er dem, som man altså forfølger fra regeringens side.

Og endelig for det fjerde i dette samspil indgik, at det, vi her taler om, det er jo ikke nogen reelle indkomster, hvor der kommer

nogle penge i kassen, og hvor man så skal dele med staten på en eller anden måde, sådan at staten tager løvens part. Nej, staten tager løvens part af noget fiktivt, således at for overhovedet at kunne komme frem til at betale skat, som ikke kan betales i fiktive penge, skal man tjene nogle reelle penge, som så også skal beskattes. Jeg påviste, hvordan man ved dette samspil ville komme frem til skatteplyndring.

Så kommer skatteministeren og hans hr. Bernhard Baunsgaard og siger, at nej, her er ikke tale om skatteplyndring, og det skete så ved, at man lavede nogle eksempler, hvor man så helt væk fra samtlige 4 forhold. Man kunne også godt sige: dette forslag ville ikke være nogen skatteplyndring for en 3-årig millionærson på Beverly Hills, for han har heller ikke noget med det at gøre.

Men hvis man tager alle de 4 eksempler med, som der er tale om her i regeringens forslag, så kommer man, når de skal ind i deres samspil, til disse skatteplyndringsresultater.

Skatteministeren havde skam ud over det, hr. Bernhard Baunsgaard sagde, også et rørende selvstændigt argument: ja men hvor kan det være skatteplyndring, når det kun er 40 mill. kr.? Sig mig, tænker skatteministeren sig, at de familier, der bor i huse fra før 9. december 1969, kan betale deres skat ved at gå hen og tage nogle penge fra de mennesker, der har blandede boliger, erhvervsforhold? Man kommer jo frem til de 40 mill. kr. ved fra skatteplyndringsbeløbet at trække de lempelser, som fås af folk, der bor i tofamiliehuse, og af folk, som bor i ejendomme, hvor der også er et håndværksværksted osv. Det er en meget, meget ringe trøst for de familier, som jeg talte om.

Men der var da også noget, skatteministeren havde ret i. Han sagde, at han havde aldrig nogen sinde forstået, hvorfor man skulle gøre forskel på den mand, der havde købt en ejendom den 7. december 1969, og den, der købte den den 12. december 1969. Blot ministeren havde stemt i samlingen 1969-70 overensstemmende med det, som han aldrig nogen sinde har forstået, for der er nemlig heller ikke nogen forskel, men dengang var der en regering, der hed en VKR-regering, bl. a. støttet af en folketingsmand, der hed hr. Anders Andersen, som gennemførte denne sontring ud fra det synspunkt, at man sagde:

[Glistrup]

han, der køber den 9. december 1969 eller senere, får en vældig rabat i købsprisen, o. k., priserne vil falde på parcelhuse, for han vidste, han gik ind til den høje lejeværdi, og så vil ingen fornuftig køber give så høj en pris, og så vil det hele falde, parcelhuspriserne vil rasle ned, og så var der rimelighed i, at han kunne betale lidt mere i skat, når han havde fået husene sådan nærmest til røverpris og foræringspris.

Det var jo det, VKR-regeringen sagde dengang, fordi de troede på nationaløkonomer, dr. polit. er og sådan nogle, og det skal man ikke, de lyver altid, når de taler økonomi, de kender ikke et hak til det.

Derfor er der en forskel eller troede man, der var en forskel, om man købte den 7. december eller den 12. december, og derfor skal den stakkels mand, der købte den 12. december, sættes ned til niveauet for ham, der købte den 7. december, i stedet for at man nu gør det omvendte, at man sætter det op for den stakkels mand, der købte den 7. december, på grund af disse fejlslagne beregninger fra VKR-regeringen.

Og så var der endelig, at det, der var det smukke fælleskab i VKR-regeringen i sin tid, det blev altså nu i skatteministerens vrede til, at der ikke mere var denne samklang. Nu lød det: hvis man talte alle de konservatives forslag sammen, hvor meget ville det så ikke koste i yderligere skatteudskrivning?

Har ministeren, der er udgået fra Danmarks liberale parti, fuldstændig glemt, at man kan få dækket disse provenutab, som ministeren talte om, ved at man simpelt hen nedsætter statens udgifter, skærer væk alt, hvad der er af frådserier, ødsleudgifter og mindre nødvendige udgifter? På den måde kan man også få dækning for de provenutab, som red skatteministeren så kolossalt. Men det er åbenbart glemt, at man også kan dække ind på den måde.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det havde været rimeligt, om hr. Glistrup havde sagt, at han desværre havde taget munden for fuld, når han talte om skatteplyndring i forbindelse med dette forslag.

Jeg gentager, at for de tre fjerdedele af Danmarks parcelhusejere, som har købt deres ejerbolig efter december 1969, bliver der tale om, at en ejendomsværdi på 300.000 kr.

ved 16. alm. vurdering giver en stigning i lejeværdien på 135 kr. om året. Deraf skal ca. halvdelen betales i skat.

For de huse, der er vurderet til ½ mill kr. ved 16. alm. vurdering, bliver der tale om, at lejeværdien stiger med 225 kr. Deraf skal måske 60 pct., højst 150 kr., betales i ekstra skat. Det er ikke skatteplyndring.

De få huse, der er vurderet over 750.000 kr., f. eks. 800.000 kr., får en stigning på 1.625 kr., og deraf skal indtil 70 pct. betales i skat.

Der er ikke tale om skatteplyndring i denne forbindelse. Jeg er enig med hr. Glistrup i, at for de lavere indkomster blev der tale om skatteplyndring, synes jeg, men det var jo for at begunstige de helt store indkomster. Jeg har ikke på fornemmelsen, at det er de lave indkomster, hr. Glistrup taler for her.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det er selvfølgelig ganske interessant at høre hr. Bernhard Baunsgaard læse præcis de samme eksempler op, som han underholdt os med for et par timer siden, men stadig væk lider de af den mangel, at samtlige 4 momenter, som jeg fremhævede, ser hr. Bernhard Baunsgaard totalt væk fra, og så er der da ikke noget at sige til, at når jeg taler i vest, så svarer hr. Bernhard Baunsgaard i øst.

Formanden:

Vi nærmer os den 13. time. Jeg vil gerne give hr. Bernhard Baunsgaard ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Dette er et lovforslag, der handler om, hvordan lejeværdierne skal være. Hr. Glistrups første påstand var, at der var tale om skatteplyndring i denne forbindelse. Det er der ikke. Man kan ikke tale om skatteplyndring, når der er tale om en ekstra skat på 100 kr. eller 200 kr. om året.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg ved ikke, om der er noget symbolsk i, at behandlingen af dette forslag slutter i den 13. time.

[Kaj Hansen]

Jeg har en bemærkning til hr. Keld Andersen, som sagde, at hr. Salicath fra Boligselskabernes Landsforening og jeg var meget enige, når det drejer sig om at påpege de store skattemæssige fordele, som visse ejere af parcelhuse har, for det er kun visse ejere af parcelhuse.

Hr. Keld Andersen kan bare tage oplysningerne fra Danmarks Statistik, og så kan han jo se, hvilke indkomstgrupper der har de største fradrag, og så vil han opdage, at almindelige lønindtægter har et gennemsnitligt fradrag på ca. 11.000 kr.–12.000 kr.

Men så kan han jo prøve at se på, hvad indtægtsgrupper på 120.000 kr. og opefter har i skattefradrag. De har det firdobbelte. Det er selvfølgelig en asocial ordning, at jo større indtægt man har, des flere penge har man råd til at låne, og dermed kan man sikre sig store skattefradrag. På den måde undgår man i virkeligheden progressionen i stats-skattelovgivningen. Det er jo sandheden om den sag.

Så bliver jeg nødt til at bedrøve hr. Bernhard Baunsgaard med, at hverken han eller hans parti eller de øvrige forligspartier fra 1974 kan klare frisag ved at sige, at de ikke kunne finde ud af det. De kunne ikke finde ud af, hvordan man kunne skille erhvervs-mæssige renter fra private renter, og så blev der altså ikke mere ud af den sag.

Men der var jo en del andet, man i enighed havde vedtaget der skulle gøres noget ved. Det var ikke alene spørgsmålet om renter af gæld. Må jeg have lov at nævne det igen? Man sagde: ved udarbejdelse af disse forslag skal udvalget drage omsorg for, at de samtidig udformes således, at de modvirker de nuværende reglers inflationsvirkninger, begrænser interessen for gældsstiftelse i fast ejendom, sikrer husejerne mod bratte ændringer i deres boligudgifter, sikrer en høj grad af bevægelighed på boligmarkedet og sidst, men ikke mindst, fører til en ligestilling af ejere og lejere.

Kunne man heller ikke finde ud af det, eller hvad var årsagen til, at der ikke kom forslag frem?

Ib Christensen (DR):

Hr. Keld Andersen mente fuldstændig skræsligt, at det sandelig ikke var skattefordelen, der gjorde, at folk gerne vil have

egen bolig. Nej, det var, fordi de ville have deres eget hus med have, det var det, der var det afgørende. Det er der ingen tvivl om. De undersøgelser, der er lavet om folks boligønsker, viser, at det store flertal ønsker deres egen bolig, men netop derfor er det jo så krepert, at man har nogle skatteregler og en manglende løsning af jordproblemet, der gør, at det efterhånden bliver så ufattelig dyrt at erhverve egen bolig. Dermed er vi inde på det centrale.

Det kan dog ikke være undgået hr. Keld Andersens opmærksomhed, at der gang på gang i aviserne er annoncer fra ejendoms-mæglere: erhverv det og det hus, og har du den og den indkomst, så får du den og den skattebesparelse. Altså en skattemæssig fordel, man får, når man erhverver egen bolig, på grund af de skatteregler, vi har, og en fordel, man får lov til at betale blodigt for, fordi denne fordel selvfølgelig kapitaliseres. Sådan er sammenhængen.

Det har ikke noget at gøre med, om folk hellere vil bo i ejerbolig eller i lejerbolig. Nej, det har noget at gøre med, at der er en skattemæssig favorisering, hvis man ejer sin egen bolig, over for dem, der ikke ejer deres egen bolig. Dette er en kendsgerning.

Så siger hr. Hagen Hagensen, at denne lejeværdi er en fiktiv værdi. Nu er mit hus steget knap ½ mill. kr. i løbet af de 15 år, jeg har ejet det, og det er sandelig ikke særlig fiktivt, hvis jeg går op i sparekassen og beder om at få det belånt. Så kan jeg måske få et par hundrede tusinde kroner ud af det, og de penge er sandelig ikke fiktive.

Hvis jeg skal sælge mit hus, fordi jeg skal flytte til en anden by, ja, så kan jeg få 600.000–700.000 kr. for det måske, og det er ikke fiktivt, selv om jeg kun gav godt 100.000 kr. for det, da jeg i sin tid byggede det. Det er ikke min personlige opsparing, det er den allermindste del af det. Det er jo en kendsgerning.

Altså, der er et afkast, der er en værdi, selv om det ikke er noget, man får i kroner og øre, og det er derfor, vi siden 1903, da vi blev belemret med det ulyksalige indkomst-skattesystem, har haft dette system, for ellers ville de fordelingspolitiske uligheder have været endnu mere urimelige, end de er.

Vi fik heller ikke noget svar på, hvordan de konservative vil skaffe det provenu ind, som deres forslag koster. Det var 400–500

[Ib Christensen]

mill. kr., oplyste skatteministeren. Det er jo klart, at det bliver brugt til en øget skattebyrde på anden vis, højere momsprocent eller højere skat på arbejde, altså en yderligere lettelse af denne gevinst, som man ikke udfører noget arbejde for, og så en øget skattebyrde på folks arbejde, det bliver resultatet.

Man kan godt forestille sig som hr. Glistrup, at man sparer de 400-500 mill. kr., men hvis situationen var så lykkelig, at vi havde råd til eller rettere sagt kunne få politisk flertal i folketinget for at spare 400-500 mill. kr., så ville det vel ikke være rimeligt socialt set at give denne skattelettelse netop til dem, der i forvejen har mest, til dem, der i forvejen i årevis har været mest privilegeret af skattereglerne. Det havde vel været mere socialt rimeligt, f. eks. at have afværget den forringelse af personfradraget, som denne regering har gennemført.

Hvordan man end vender og drejer det, bliver vi altså nødt til – så længe vi har den ubegrænsede rentefradragsret, som hr. Hagen Hagensen i øvrigt på meget overbevisende måde formår at forsvare – også at have en lejeværdibeskatning, for ellers er der ikke sammenhæng i tingene.

Man kunne godt forestille sig, at man kunne afskaffe rentefradragsretten for privat gæld. Det har hidtil ikke været muligt, og det ville også skabe nogle uligheder, som jeg ikke skal komme nærmere ind på.

Som systemet er i dag, som forholdene er i dag, og som principperne er i dag med det indkomstskattesystem, vi har, må en lejeværdibeskatning af rimelig art og omfang være det, som skal løse problemet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er bare en kort bemærkning til den kommunistiske ordfører. Der er udarbejdet et forslag, og det har én gang været til behandling her i salen. Det er udarbejdet af den radikale folketingsgruppe. Jeg kan jo ikke gøre for, at man ikke fra venstres side har tilsluttet sig det. Socialdemokratiet har jo sagt, at de fandt det ganske overordentlig tiltalende.

Det var forslaget om, at et rentefradrag ikke skal være en begunstiggelse på 70 pct. for de store indkomster, men kun på 40 pct. Det vil virke inflationsbekæmpende, og det vil naturligvis mindske interessen for gældsstif-

telse. Samtidig sikrede man, at de med de jævne indkomster og mellemindkomsterne ikke kom til at sidde urimelig hårdt i deres huse, for man ville forlænge proportionalstrækket til 140.000 kr.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til lov om udskrivning af amtskommunal grundskyld for skatteårene 1980 og 1981.

(Lovforslag nr. L 139. Fremsat 31/1 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Karl Nielsen (S):

Forslaget går ud på, at amtsskyldpromillen fastsættes til 15 for årene 1980 og 1981, altså en fastholdelse på de 15 promille, som blev vedtaget her i tinget i forsommeren 1978 med gyldighed for 1979.

I lighed med det, der er gældende for 1979, foreslås tilbageført 3,5 promille af de afgiftspligtige grundværdier, der er fastsat for landbrugsejendomme, gartnerier, planteskoler og frugtplantager. Disse beløb indgår i fonde til fordel for nævnte erhverv.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget.

Tang Sørensen (FP):

Det lovforslag, vi skal beskæftige os med her på dette sene tidspunkt, er jo en årligt tilbagevendende begivenhed, men det gør det ikke mindre interessant. Det, at man udskri-